Opłata pocztowa uiszczona ry załtem

Najer Folksblat | פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זײטען

נײער פאלקסבלאט

אונפארטײאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צײטונג

Nr. 62 (1055) | לאדז. מאנטאג י אדר ב תרפ"ז. | פינפטער יאהרגאנג | Łódź, Poniedziałek 14 Marca 1927 | Nr.62 (1055)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71 || אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71

געשלאסען די פעלקער־ליגע־סעסיע.

סכנה פון אנ'אלגעמײנעם סאלידאר־שטרײק אין לאדז.

ג ע נ ף, 13 (ספ. טעל.) די סעסיע פון פעלקער־ליגע־ראט איז געשלאסען געווארען 7 א זײגער אין אווענד. אין רעזולטאט פון דער לעצטער זיצונג האט בריאן מסכים־געווען צו עוואקואירען דאס סאאר־געביט אין משך פון 3 חדשים.

ג ע נ ף, 13 (א.ט.א.) א גרויסע בעדײטונג ווערט אין די פאליטישע קרײזען צוגעגעבען דעם פאקט, וואס ס'איז געקומען צו א פערשטענדיגונג צווישען שטרעזעמאן און זאלעסקי'ן און ס'איז געשאפען געווארען א מעגליכקײט פון בעסערען די פויליש־דײטשע אונטערהאנדלונגען.

ג ע נ ף, 13 (א.ט.א.) די נאהנסטע זיצונג פון פעלקער־ליגע־ראט וועט פארקומען דעם 13 מאי און וועט געפיהרט ווערען אונטער'ן פארזיץ פון טשעמבערלען. דאס ארט איז נאך נישט בעשטימט.

לארד פלומער און פארשטעהער פון דער פאלעסטינא־רעגירונג

וועגען „קרן־היסוד".

י ר ו ש ל י ם, 13. (טעלעגראפיש דורך ימ"א). דער נציב העליון לארד פלומער און דער גענעראל־סעקרעטאר פון דער פאלעסטינא־רעגירונג קאלאנעל סיימס האבען אויפגענומען די פארשטעהער פון „קרן־היסוד" ד"ר האנטקע, לײב יאפע און לעאן הערמאן און אויסגעדריקט זײער סימפאטיע מיט דער קרן־היסוד־ארבײט.

דאס איז די ערשטע אפיציעלע אויפנאמע, זינט דער „קרן־היסוד" עקזיסטירט.

23 מיליאן זלאטעס אויף קרעדיטען

פאר פאלקס־בענק, האנדווערקער־קאסעס און קאאפעראטיוען

וו א ר ש א, 13. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די ב. ק. א. האט בעשלאסען צו אסיגנירען אויף קרעדיטען פאר קריסטליכע און יודישע קאאפעראטיוען 23 מיליאן זלאטעס.

די יודישע קאאפעראטיוען, וועלכע האבען א פאי־קאפיטאל פון מעהר ווי 50 טויזענד זלאטעס, וועלען קענען בעקומען קרעדיטען דירעקט פון קאאפעראטיוען־פערבאנד אהן א ושירא פון דער קאאפעראטיוען־באנק.

צו דעם צוועק בעקומט דער קאאפעראטיוען־פערבאנד א סומע פון 4 ביז 5 מיליאן זלאטעס ספעציעל פאר פאלקס־בענק און האנדווערקער־קאסעס, זײ וועלען אבער מוזען האבען זשירא'ס פון קאאפעראטיוען־פערבאנד.

אהי אפויליש־דײטשער פערשטענדיגונג

אין דער שלום און אײראפא שטענדיג בעדראהט.

ד א נ צ י ג, 13 (ספ. טעל.) דער גענפער קארעספאנדענט פון די „דאנציגער נויעסטע נאכריכטען" שרײבט־צו א גרויסע בעדײטונג דער קאנפערענץ, וועלכע איז פארגעקומען צווישען די מיניסטארען זאלעסקי און שטרעזעמאן

דער קארעספאנדענט רעדט ארום די פאליטיק פון דער קאאליציע און קומט צום אויספיהר, אז די דיסקוסיע איבער דער פראגע וועגען אנ'אײראפעאישער פערשטענדיגונג דארף צוגרײטען דעם באדען פאר אנ'ארויסטריט אין דער ענטשפרעכענדער צײט, מיט נער פאדערונג פון א זיכערהײטס־גאראנטיע פאר פוילען, ווײל אהן א פויליש־דײטשער פערשטענדיגונג וואלט דער אײראפעאישער שלום שטענדיג געווען בעדראהט.

צוזאמענפאהר פון אלקאהאל־קאנצעסיאנערען.

פראטעסט געגען דער קאנצעסיע־גזירה.

וו א ר ש א, 13. (טעלעפאניש פון אנ־זער קארעספאנדענט). אין קאסינא פון די מלוכה־בעאמטע איז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון 300 פארשטעהער פון אלקאהאל־קאנצעסיאנערען פון גאנצען לאנד. ס'זענען געקומען סײ יודען סײ קריסטען. יודען זענען געווען א דריטעל פון דער צאהל דעלעגאטען.

ס'זענען אנגענומען געווארען א רײהע רעזאלוציעס וועגען אבשאפען די אלקאהאל־גזירה וועלכע זארגט נאר פאר די אינטערעסען פון די אינוואלידען און בע'עולהט דעם כלל סוחרים. עס איז אויך פראטעסטירט געווארען געגען נײעם אלקאהאל אוסטאוו.

דעמאסקירטאדײטשען פראקוראר

אז ער האט געפיהרט א בײזוויליגע בעשולדיגונג געגען דעם יוד האאז.

ב ע ר ל י ן, 13 (טעלעגראפיש דורך י. ט. א.) דאס האמבורגער געריכט וואס האט בעטראכט דעם פראצעס געגען פראקוראר קעליג און דעם געריכטס־בעאמטען האפמאן, וועלכע זענען אנגעקלאגט געווארען אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראצעס פון יודישען אינדוסטריעלער האאז, בײ וועלכען ס'איז ערמארדעט געווארען דער בוכהאלטער, — זענען אנערקענט געווארען פאר שולדיג אין פיהרען א בײזוויליגע בעשולדיגונג געגען האאז'ן.

דער פראקוראר קעליג איז בעזײטיגט געווארען פון זײן אמט און דער צווײטער בעאמטער האט בעקומען א שטראף.

6 טוריסטען

אומגעקומען אין די אלפען.

ב ע ר ן, 13 (ספ. טעל.) הײנט בײנאכט זענען פון אנ'אראבגעריסענער לאווינע אין די אלפען אומגעקומען 6 טוריסטען, אלע פון דײטשלאנד.

ירושלים'ער אוניװערזיטעט פײערט דעם 200־טען יאהרצײט פון ניוטאנ'ס טויט.

י ר ו ש ל י ם (י.ט.א.) דער מאטעמאטיש־פיזישער אינסטיטוט בײם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים האט בעשלאסען צו ארגאניזירען א רײהע רעפעראטען וועגען לעבען און שאפען פון געניאלען פיזיקער און אסטראנאם, איזאק ניוטאן, וואס זײן 200־טער יאהרצײט פאלט אויס דעם 31. מערץ הײ־יאהר.

עס ווערט געזוכט

פון זאפארט א טיכטיגע און אנ'ענערגישע

ווירטשאפטערין,

וועלכע פערשטעהט גוט די ווירטשאפט.

אפרעבלערין מיט נויטיגע קוואליפיקאציעס און א אינטעליגענטין

אפערטען אפצוגעבען אין דער קאנצעלאריע פון „בית־היתומים", זגערזשער 40 פון 9 א זײגער פריה ביז 7 אין אווענד. 1401

הרינו מביעות בזה מקרב לב את רגשי השתתפותינו החמה להברתנו מרת

פסה גולדברג בצערה הגדול לרגלי מות עליה

בעל־ה ז"ל

בעבודתך לטובת התגשמות רעיוננו תמצאי נחומים, חברה

1394 ועד הסתדרות הנשים הציוניות בלודז.

אשעהו און עלעגאנט

שלח־מנות

- - איז נור - -

שאקאלאד

ANGLAS

די בעסטע און פאפולערסטע

צו בעקומען איבעראל!

הײלפעדאגאגישע

קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער. שפראכשטערונגען (שטאטלען, טויבשטומהײט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען - ארצט.

עלעקטריזאציעס, ליכטהײלאפאראטען.

CEGIELNIANA 6,

tel. 51-89

עמפפאנגט פון 5 — 7 אווענד.

מודעה מהראבינאט.

מיר זענען מפרסם, אז פײבל ראטענבערג, יאקובא 5 פערקויפט חמצ'דיגע זאלץ מיט פאלשע בלעמלעך כשר לחג הפסח. זאל מען וויסען, אז פסח'דיגע זאלץ וועט האבען א הכשר מיט א סטעמפעל חותם ועד הרבנים דפה לאדז.

1402

לאדזער ראבינאט.

ערשטקלאסיגער

פארײזער מאדעלען

פאר דאמען־שנײדער צו בעקומען בײ

שוועט, לאדז זאכאדניא 33.

פילהארמאניע־זאל נארוטאוויטש 20.

גימנסיה עברית „יבנה" בלודז.

הײנט, מאנטאג, י' אדר ב' ווערט אײנגעארדענט א גרויסער

שושנה־אביבית אווענד ארטיסטען פון העברעאישען טעאטער „הבימה" מיט אנ'אײנלײטונגס רעפעראט

אין העברעאיש

א.ד.ט. „די וועגען פון דער העברעאישער קולטור און שפראך אין גלות"

וועט ארויסטרעטען וולאדימיר זשאבאטינסקי

בילעטען צו בעקומען טעגליך אין קאסע פון פילהארמאניע; אנפאנג 8.30 אווענד. אויספיהרליך אין די פראגראמען.

גרויסע פערפליצונג אין פראנקרייך.

פאריז, 13. (ספ. טעל.). אין דרום מערב-טייל פון פראנקרייך איז פאר-געקומען א מורא'דיגע פערפליצונג, וואס האט זיך גענומען פון די אונאויפהער-ליכע רעגענס, וועלכע האבען אנגעהאלטען איינינע טעג.

טויזענדער איינוואוינער פון די דערפער האבען געמוזט זיך ראטעווען דורך אנטלויפען. די שטעטלעך בערזשעראק און דארדאון זענען פולשטענדיג פערגאסען, מחמת זיי ליגען אין א טיפעניש.

נעבען טולוז איז אונטערגעשווענקט און פערניכטעט געווארען אן אלטע קירכע, וועלכע שטעהט נאך פון 16. יאהרהונדערט.

פון די גרעסערע שטעט זענען ארויסגעשיקט געווארען רעטונגס-מיטלען. דער שאדען ווערט גערעכענט אין מיליאנען פראנק.

א באנק פאר קאנסטרוקטיווע הלוואות אין תל-אביב.

תל-אביב. (יט"א) די ארץ-ישראל-רעגירונג האט ענטגילטיג ערלויבט דעם מאגיסטראט פון תל-אביב צו עפענען א באנק פאר הלוואות אויף קאנסטרוקטי-ווע צוועקען. די גרינדונגס-אקציעס וועלען געהערען צו דער שטאט-פערוואל-טונג אין תל-אביב, צום ועד הלאומי און צום ציוניסטישען עקזעקוטיוו.

א קאטעדרע פאר דער העברעאישער שפראך אין ליסאבאנער אוניווערזיטעט.

ליסאבאן. (יט"א) ביים ליסאבא-נער אוניווערזיטעט איז געשאפען גע-ווארען א קאטעדרע פאר דער העברע-אישער שפראך, אנגעפיהרט דורך פראפ. גדליה ארקין. אזוי-ארום האט נאך לאנ-גע יאהרהונדערטער א יוד ווידער אי-בערגענומען די קאטעדרע פון דער העברעאישער שפראך אין פארטוגאל.

די וואהלען צום צענטראל-ראט פון דער ציוניסטי-שער פעדעראציע אין פראנקרייך.

פאריז. (יט"א) דא זענען פארגעקו-מען וואהלען צום צענטראל-ראט פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין פראנק רייך. די וואהלען זענען געווען נישט קיין דירעקטע, נאר דורך בעפולמעכ-טיגטע.

די ליסטע פון די אלגעמיינע ציוני-סטען האט בעקומען 17 מאנדאטען, די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען — 14 מאנדא-טען, „התאחדות" — 9 מאנדאטען. דער צענטראל-ראט וועט זיך דעם 14-טען מערץ קאנסטיטואירען און אויסוועהלען א עקזעקוטיוו, וואס וועט אנפירען מיט דער ציוניסטישער טעטיגקייט אין פראנקרייך.

די נדבה פון באראן העני ראטשילד אין סיריען.

ביירוט. (יט"א) באראן הענרי ראט-שילד, וועלכער איז געקומען אהער פון ארץ-ישראל, האט מנדב געווען 2000 פונט אויף פערשידענע יודישע, מוזולמענישע און קריסטליכע פילאנטראפישע אינסטי-טוציעס.

„דער פריזירער פון סעווילען" אויף העברעאיש.

ירושלים. (יט"א) אין דער אנוועזענהייט פון לארד און לעדי פלומער און נאטען שטרויס איז דא צום ערשטען מאל געשפילט געווארען אויף העברע-איש די אפערא פון ראסיני, דער „פרי זירער פון סעווילען".

א נייע סעסיע פון „אסיפת הנבחרים".

ירושלים (יט"א) דער ועד-הלאומי האט אויף זיין לעצטער זיצונג בעשלא-סען צונויפצורופען אין דער נאהענס-טער צייט די נאציאנאלע פערזאמלונג (אסיפת הנבחרים). דער טערמין, ווען די סעסיעס וועט געעפענט ווערען, איז נאך ענטגילטיג נישט בעשטימט גען ווארען.

די יודישע קהלה אין ליסאבאן פייערט שפינאזא'ס יאהרצייט.

ליסאבאן (י.ט.א.) די יודישע קהלה אין ליסאבאן האט ארגאניזירט א גרויסע פייערונג צום אנדענקען פון ברוך שפינאזא. דער פרעזידענט פון דער יודישער קהלה ה' משה בן-שבת אמזא-לעק האט געשילדערט די לעבענס-געשיכטע פון גרויסען פילאזאף, וועמענס עלטערן עס זענען געווען פארטוגעזישע יודען, געבוירען אין פיגיערא-דא-פאַ-אין צפון-פארטוגאל. שפינאזא'ס יאהר-צייט איז אויך געפייערט געווארע דורכ'ן אוניווערזיטעט אין ליסאבאן.

יודישע זעלנער פון 1904

וועלען בעפרייט ווערען גלייך מיט אלע.

ווארשא, 13 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער וויצע-מיניסטער פאר קריגס ענינים גען. פאבריצי האט פעראָרדענט, אז די יודישע זעלנער פון יאהרגאנג 1904, וואס האבען צוליב יום כיפור זיך צוגעשטעלט אין יאהר 1925 מיט א פערשפעטיגונג, זאלען בעפרייט ווערען צוזאמען מיט אלע אנדערע זעלנער פון דעם זעלבען יאהרגאנג, נעמליך אין דער צייט פון דעם 15. ביז'ן 20. מערץ.

דער רעזולטאט פון קאנקורס וועגען א פראפאגאנדע-בראשור איבער ציוניזם.

לאנדאן. (יט"א) עס זענען שוין פערעפענטליכט געווארען די רעזולטא-טען פון קאנקורס אויף דער בעסטער בראשור וועגען דער יודישער פראגע און ציוניזם. עס זענען צוגעשיקט גע-ווארען 33 מאנוסקריפטען אין פערשידע-נע שפראכען. 2 בראשורען האבען בע-קומען דעם צווייטען פריז און וועלען געדרוקט ווערען, דער פריז בעטרעפט 30 פונט. די נעמען פון די אויטארען זענען: פעליקס וועלטש פון פראג און פנחס הוראוויץ פון לאנדאן.

דער וויין-פערקויף אין אמעריקא.

וואשינגטאן. (יט"א) נייע פלע-נער ווי אזוי צו רעגולירען דעם פער-קויף פון סאקראמענטאל-וויין זענען דא אויסגעארבייט געווארען דורך דעם פראהיבישאן ביורא. די דאזיגע פלענער גלויבט מען, וועלען בעגרענעצען דעם פערקויף פון וויין, אזוי אז ער זאל נישט קענען געפעלשט ווערען, און מען זאל נישט פערקויפען קיין וויין אויף אן'אונ-נעזעצליכען אופן פאר צוועקען. וואס פראגען נישט קיין רעליגיעזען כאראק-טער.

נאך דעם „ראדימנער"-פראצעס.

וואס שמועסט מען אין די יודישע קרייזען וועגען דעם אורטייל?

פשעמישל, 13. (טעלעפאניש).

דער אורטייל אין „ראדימנער" פרא-צעס האט ארויסגערופען דעם שטארק-סטען אינטערעס נישט נאר ביים פרי-וואטען עולם, נאר איז אפגעווארט גע-ווארען אפשר נישט מיט קיין קלענערער שפאנונג אין די פשעמישלער געריכטס-קרייזען.

עס וועט דעריבער אינטערעסאנט זיין צו אינפארמירען די לעזער, וואס בע-דייט פראקטיש דער אורטייל.

ווי עס איז צו זעהען פון דער יורי-דישער ארגומענטאציע, האט זיך דער טריבונאל געשטעלט פולשטענדיג אויף דער זייט פון דער בעשולדיגונג און האט איינשטימיג מיט'ן בעשולדיגונגס-אקט פער'משפט זלאטע'ן לויט'ן צווייטען פונקט פון ארטיקעל 100 פון עסטרייכי-שען שטראף קאדעקס, וואס פערפעליכ-טעט אין מזרח גאליציען.

דאס געריכט האט זיך נישט אריינ-געלעגט אין דער פראגע פון די סעקסו-עלע בעציהונגען, נאר האט איינשטימיג מיט'ן בעשולדיגונגס-אקט אנערקענט, אז זלאטע האט דורך שאנטאזש אויסגע-פרעסט ביים רבי'ן און זיין פאמיליע געלד און ציהרונג.

קוואליפיצירענדיג איהר שולד לויט'ן צווייטען פונקט פון ארטיקעל 100 האט דאס געריכט אנגעווענדעט לגבי איהר מילדערנדע אומשטענדען און האט זי פער'משפט אויף א העלפט פון דער קלענסטער שטראף. וואס עס איז איהר געקומען לויט'ן בעשולדיגונגס-אקט.

צוליב די זעלבע מילדערענדע אומ-שטענדען האט דאס געריכט אבגעלעגט די אויספיהרונג פון דער תפיסה-שטראף אויף 3 יאהר. דאס הייסט, אז אויב זי וועט אין פערלויף פון דער צייט נישט האבען אויף זיך קיין אנדער פראצעס, וועט איהר די תפיסה-שטראף געשענקט ווערען און זי וועט זי נישט דארפען אבזיצען. מען מוז אבער אונטערשטריי-כען, אז דאס איז נוגע אויסשליסליך די תפיסה-שטראף.

וואס שייך דער געלד-ענטשעדיגונג, די פערעל און די געריכטס-קאסטען, וועט זלאטע דאס אלץ מוזען בעצאה-לען, ווען דער אורטייל וועט אריין אין קראפט. צוליב דעם, וואס זי האט בע-שלאסען אנצונעבען א קאסאציע, וועט דער אורטייל אריין ערשט דאמאלט אין קראפט, ווען דער פראצעס וועט פאר-קומען אין העכסטען טריבונאל.

ביז דאמאלס האט זלאטע רעכט נישט צו צאהלען.

וואס שייך דעם טערמין פון דער קא-סאציע, דארף מען אנגעהמען, אז עס איז א גרויסער ספק, צי זי וועט פאר-קומען פריהער, ווי אין א 3-4 חדשים ארום.

LEKRZ-DENTYSTA — צאהן-ארצט
M. KARABANOW
ווסכאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09
היילט, פלאמבירט ציהט ציהן גאנץ אהן שמערצען,
קינסטליכע ציהן אהנע גומענס און רעפעראטורען
ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אווענד. 1195
לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזאנסט.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און ווענערישע קראנקה.
רענטגען און ליכט-הייל אינסט.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונד

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר
און ווענערישע קראנקהייטען,
מענער-שוואכע, רענטגען-
שטראהלען און קווארץ-ליכט,
עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 אין אווענד,
פרייען—12 ביז 3 נאכמ. 873

עד מתי עצל תשכב?
ווי לאנג וועסטו ווארטען מיט דיינע איצטיגע און פאר'-מלחמה'דיגע וועקסלען?
מתי תקום משנתך?
ווען וועסטו קומען אין ביורא
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעסער אין קא-מיסאריאט-רושאנדו, ביטעס וועגען דירה און אוגושאנד ראזויעמטשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראווינעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעיעל און ביליג!

פארדערט איבעראל
נאר פאטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאבריקס-מארקע
PALMA-PATENT
פאר וועלכע מיר גארנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאטריצאנקעס, קינדער-וועגעלעך, שטעקאוועס און נעבעטע מאטראצען.
ביליגסטע פרייזען: רעעלסטע בעהאנדלונג! ביליגסטע פרייזען!
לאדז, פולנאצנא 24.

R. GRABOWIECKI, ŁÓDŹ
Piotrkowska 59, tel. 44-83 -- Egz. od 1895 r,
פאבריק פון רייזע-קופערס
קאלעקציאן-קופערס און פערשידענע לעדער-גאלאנטעריע ווי טעקעס און דאמען-טאשען. עס ווערען אויך אנגענומען פערשידענע בעשטעלונגען אויף מוסטער-קאלעקציאנען און ווערען אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 6 שעה גרעסערע בעשטעלונגען אין משך פון א טאג.
רעיעל! צוגענגליכע פרייזען! ביליג!

טליתים-פאבריק
אויסערגעווענליך גרויסער אויסוואהל פון וואלענע, האלב-וואלענע און זיידענע טליתים כמו אויך טליתים-קטנים הגרט און דעמיל! מיט אויסער-פויגנג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי א. ה. ציטרינאווסקי, קאמיענא 1,
אין צווייטען הויף פארטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען.

א מיידעל
וועלכע האט א מאשין צום ניי-ען אדער צום שטיקען קען האבען אנ'ארט צום שלאפען און אויך צו דער ארבייט ביי א וויטווע, מאטעל כאן, 1318
בזשעזשינער 25.

בברכת מזל טוב
ווינשען מיר אונזער נעהרטען פערוואלטונגס-מיטגליד ה' א. מאהלער צו דער חתונה פון זיינע ה. טאכטער
רוזשע מיט ה' א. מ. רובינשטיין
און ער זאל זעהן ביי זיי פיל נחת און פרייד.
די פערוואלטונג
פון „חסד של אמת ומנחמי אבלים"

א הערצליכען מזל טוב
ווינש איך מיין ג. פריינד ה' א. מאהלער צו דער חתונה פון זיין טאכטער
רוזשע
מיט ה' אברהם מרדכי רובינשטיין
שמעון ברומער.

א הערצליכען מזל טוב
ווינש איך מיין ג. פריינד ה' א. מאהלער צו דער חתונה פון זיין טאכטער רוזשע
מיט ה' א. מ. רובינשטיין
יהושע האפעל. 1398

פערקויפט נישט אייערע דיוואנעס
44 מעבעל 44
פעלצען, ניי-מאשינען סאמאווארען א. אז. וו. בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די פירמע
44 Ch. ŁAZNIK 44
גדאנסקא (דלוגא)
בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאגער פערשידען
מעבעל, שיין גוט! און ביליג!!

לאדז. 14. מערץ. 1927

„נייער פאלקסבלאט״

לאדז. 14. מערץ. 1927

סך-הכל
פון די בודזשעט-דעבאטען.

ס'איז שוין נאך די בודזשעט-דעבאטען, דער סיים און סענאט האט שוין אנגענומען דעם מלוכה-בודזשעט און די רעגירונג האט דאס רעכט צו פיהרען די מלוכה-מאשין פון 1 אפריל 1926 ביז 1 אפריל 1927.

לויט דעם ווי די כוחות-פערהעלטנישען אין פוילישען פארלאמענט האבען זיך אויסגעשטאלטעט נאך דער מאי-איבערקעהרעניש האט מען געקענט מיינען, אז די נאהענטסטע בודזשעט-דעבאטען אין סיים וועלען ברענגען גרויסע סורפריזען און וועלען ברענגען צו א קריזיס אין דער רעגירונג. די דאזיגע ערווארטונגען זענען נישט מקוים געווארען. די איצטיגע בודזשעט-דעבאטען זענען אין א געוויסער הינזיכט געווען ריין פאכמענישע און זאכליכע, די בודזשעטען פון די הויפט-אפטיילונגען פון דער מלוכה, די מיניסטעריומס פון אויסערן, קריגס-און פינאנצען זענען כמעט אינגאנצען נישט בעריהרט געווארען, אזוי אז דער סיים און סענאט האט אזוי ארום בעשטעטיגט די רעגירונגס-פאליטיק.

בעת די זעלבע בודזשעט דעבאטען האבען די מיניסטארען געמאכט שלום מיט דעם פארלאמענט און אליין אפגעשטויסען יעדען אנגריף, וועלכער איז געמאכט געווארען מצד די דעפוטאטען אויף זייער רעסארט. בעת די אלגעמיינע און איינצעלנע דעבאטען האט זיך אבער אדורכגעצויגען א רויטער פאדעם פון די קלאגע-לידער פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, און גאר אין דעם פאל האבען די מיניסטארען נישט געפונען פאר נויטיג צו ענטפערען און פערענטפערן זיך. זעהט אויס, אז די מיניסטארען האבען זיך פערלאזט אויף די הבטחות, וואס דער וויצע-פרעמיער בארטעל האט געגעבען די יודישע פארשטעהער בעת זיין ערשטער עקספאזע אין סיים, אז פון די דאזיגע הבטחות האט זיך „דערווייל״ זיך גארנישט אויסגעלאזען דאס דארפען די מיניסטארען נישט וויסען, זיי גלויבען זייער שעף.

ס'וואלט אויך געווען א טעות צו מיינען, אז ס'זענען בכלל נישט פערהאן קיין חלוקי-דעות צווישען דער רעגירונג און דער סיים מעהרהייט, ווייל דאס האט זיך נישט ארויסגעוויזען פון די בודזשעט-דעבאטען. דער קאמף איז איבערגעטראגען געווארען אויף די פערספעקטיווען פון דער צוקונפט, אויף די נייע וואהלען אין די געזעצגעבערישע אינסטיטוציעס און אין די זעלבסטפערוואלטונגען. מ'זוכט שוין איצט די צוקונפטיגע מעהרהייט און צוזאמען דערמיט די צוקונפטיגע מאכט אין לאנד. אבער אויך אין דער הינזיכט זענען דער „שעיר לעזאזל״ די נאציאנאלע מינדערהייטען און בעזונדערס די יודישע מינדערהייט.

„יעד".

געגען די יודען-פערפאלגונגען אין רומעניען.

די רעזאלוציע פון יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס.-פראטעסט-מיטינג אויף האוואנא.

וואשינגטאן (י.ט.א.) דער יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס האט איינשטימיג אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע וועגען די פערפאלגונגען אויף יודען אין רומעניען. „די געוויסע בעשטעטיגטע ידיעות פון רומעניען בעווייזען, אז אין דעם לאנד הערשט א טעראר-שטימונג לגבי יודען. עס ווערט געפיהרט א שענדליכע יודען-פיינדליכע פראפאגאנדע. די פערפאלגונגען, וואס די רעגירונג האט אויף זיך גענומען, ווערען נישט דערהאלטען. די רעגירונג טאלערירט די יודען-העצע און בעשטראפט נישט די שולדיגע. דער יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס דריקט אויס זיין פייערליכען פראטעסט געגען דער רומענישער רעגירונג, וואס בעשיצט נישט ווי געהעריג דאס לעבען, אייגענטום און כבוד פון די יודישע בירגער און ערפילט נישט אויס די פערפליכטונגען, וועלכע זי האט אויף זיך גענומען אין די שלום-טראקטאטען. דער אמעריקאניש-יודישער קאנגרעס אפעלירט צו אלע ציוויליזירטע פעלקער פון דער וועלט, זיי זאלען אויסדריקען זייער פראטעסט געגען דער פערלעצונג פון עלעמענטארסטע פרינציפען פון פרייהייט און גערעכטיגקייט. דער קאנגרעס בעפולמעכטיגט זיין לייטונג אנצונעהמען אלע נויטיגע שריט, כדי צו פערווירקליכען די אנגענומענע בעשלוסען".

דער פרעזידענט פון פערבאנד פון רומענישע יודען אין די פעראייניגטע שטאטען ה' וואלפסאן האט מאטיווירט די רעזאלוציע און אונטערגעשטראכען, אז זיין ארגאניזאציע בעקעמפט נישט רומעניען און וויל דאס רומענישע פאלק. ער שטעלט פעסט, אז נאר א דאנק דעם שכל און אינטעליגענץ פון רומענישען פאלק האט די אנטיסעמיטישע אגיטאציע, וואס פערפלייצט דאס גאנצע לאנד, נאך נישט אלעמען פערסמ'ט. שוין פיר יאהר ווערט געפיהרט אין רומעניען די פערברעכערישע אגיטאציע. עס מוזען ענדליך אנגענומען ווערען ענערגישע שריט, כדי צו מאכען א סוף מיט דער יודען-העצע אין רומעניען.

דער פרעזידענט קולידזש האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון אמעריקאניש-יודישען קאנגרעס. די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם פרעזידענט וועגען די פערפאלגונגען, וואס די יודען ליידען נאך אין פערשידענע אייראפעאישע לענדער. דער פרעזידענט האט ערקלערט, אז דער ביישפיל פון די אמעריקאנער יודען, זייער לאיאליטעט צו דער מלוכה דארף בעוועגען די רעגירונגען פון אייראפא, זיי זאלען מאכען א סוף מיט זייער אונטאלעראנץ צו די יודען.

דער פרעזידענט האט דאן געלויבט די יודען פון אמעריקא פאר דעם אנטייל, וואס זיי נעהמען אין אמעריקאנישען לעבען.

האוואנא (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען א גרויסער פראטעסט-מיטינג געגען די יודען-פערפאלגונגען אין רומעניען. אין מיטינג האט זיך בעטייליגט העכער 1000 פערזאן. א פראטעסט רעזאלוציע איז איבערגעשיקט געווארען צו דער רעגירונג פון קובא, צו דער רומענישער רעגירונג און צום יודיש-אמעריקאנישען קאמיטעט.

די איינלאדונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע צו דער פאן-פאציפיק-קאנפערענץ.

ניו-יארק (י.ט.א.) ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, האט די אמעריקאנער ציוניסטישע ארגאניזאציע בעקומען אן אפיציעלע איינלאדונג פון דער אמעריקאנער רעגירונג צו שיקען א פארשטעהער צו דער פאן-פאציפיק-קאנפערענץ, וואס וועט פון 11. ביז'ן 16. אפריל אפגעהאלטען ווערען אין האנאלולו.

צו דער קאנפערענץ, וועלכע ווערט גערופען דורך דעם פרעזידענט קולידזש אין הסכם מיט א רעזאלוציע אין ביידע הייזער פון קאנגרעס, זענען איינגעלאדען געווארען פארשטעהער פון ענגלאנד, פראנקרייך, יאפאן, אויסטראליען, קאנאדע, כינע, טשילי, אינדיען, מעקסיקא, האלאנד, פארטוגאל, סיאם, פערו און אנדערע לענדער, וועלכע האבען קאלאניאלע ערפאהרונגען און מיט וועמענס פארשלאגען די קאנפערענץ קאן זיך רעכענען.

די קאנפערענץ וועט זיך הויפטזעכליך בעשעפטיגען מיט די פראגען פון פערגרעסערן די בעפעלקערונג אויף די שיטער-בעפעלקערטע לאנד-שטחים, טעכנישע איינריכטונגען און בילדונג. די ציוניסטישע ארגאניזאציע איז איינגעלאדען געווארען אלס א קערפערשאפט, וועלכע האט א גרויסע ערפאהרונג אין דער בעזעצונג פון אפגעוויסט לאנד.

יודישע נייעס.

פראנצויזישער אמבאסאדאר אין יוד. טעאטער אין מאסקווע

מאסקווע (י.ט.א.) דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין מאסקווע, זשאן ערבעט האט בעזוכט דאס יוד. מלוכה-טעאטער אין מאסקווע. בעת דער פארשטעלונג פון דער פיעסע „טרוואדעק״ פון דעם פראנצויזישען שרייבער זשול ראמען, ערבעט האט ערקלערט, אז אזא פארשטעלונג וואלט געהאט גרויס ערפאלג אפילו אין פאריז.

צוזאמען מיט'ן פראנצויזישען אמבאסאדאר האט בייגעוואוינט די פארשטעלונג דער רוסישער אמבאסאדאר אין פראנקרייך, ראקאווסקי, וועלכער האט בעגריסט די ערשיינונג פון אן עכט-אייראפעאישער פיעסע אויף דער יודישער בינע.

די טעג ווערט אין דעם זעלביגען טעאטער אויפגעפיהרט ווערען „מסעות בנימין השלישי״ פון מענדעלע מוכר ספרים, וועלכע איז אינסצעניזירט געווארען פאר דעם טעאטער דורך דאברושין.

שטענדיגע „קאמזעט״-קאמיסיעס ביי די סאוויעט-ארגאנען.

מאסקווע (י.ט.א.) דער ווייסרוסישער צענטראלער אויספיהר-קאמיטעט האט פעראָרדנעט, אז אלע קרייזען און ראיאן-אויספיהר-קאמיטעטען, ווי אויך ביי די שטאטישע און דארפישע סאוויעטען זאלען געגרינדעט ווערען שטענדיגע „קאמזעט״-קאמיסיעס מיט'ן צוועק אנצופיהרען מיט דער יודישער קאלאניזאציאנס-טעטיגקייט.

לעאנארד מאנטעפיארע אנגעקומען קיין ארץ-ישראל.

ירושלים (י.ט.א.) דער פרעזידענט פון דער ענגליש-יודישער געזעלשאפט און מיטגליד פון ראט פון י. ק. א. ה' לעאנארד מאנטעפיארע איז אנגעקומען קיין ארץ-ישראל. ה' מאנטעפיארע איז א נאכפאלגער פון זיין פאטער דר. קלאד מאנטעפיארע אויפ'ן פאסטען פון פרעזידענט פון דער ענגליש-יודישער געזעלשאפט.

די פרוי, וואס האט גע'הרגעט.

דער טראגישער טויט פון בעריהמטען טענאר גראזאווסקא אין וויען.

וויען די גרויסע הויפט-שטאדט פון דער קליינער מדינה עסטרייך איז שטארק אויפגערודערט. אין דער לאנגווייליגער, ארימער וויען, וואס דערמאהנט מיט שמערץ די אמאליגע גוטע צייטען, ווען זי איז געווען די געזעצגעבערין פון מאדע און לוקסוס, ווען זי איז געווען די פרעהליכסטע שטאט אין מיטעל-אייראפא, איז איצטער ווידער לעבעדיג. א סענסאציע. א גרויסע סענסאציע פערמאגט זי איצט. וואס איז געשעהן? א פרוי האט דער'הרג'עט א מאן.

אמאליגע צייטען האט מען געוואוסט פון אייפערזוכט, פון קנאה, וואס א מאן האט געגען א פרוי, עס איז אפילו פאר-אויסגעזעהען געוויסע צערעמאניעס, נסיונות פאר דער פרוי, דורך וועלכען מען זאל קענען פעסטשטעלען איהר שולד אדער אומשולד. פאר'ן מאן זענען אזעלכע נסיונות נישט פאראויסגעזעהען. איהם איז, הייסט עס, אלץ דערלויבט, נעבען איהם קען קיין אייפערזוכט, קיין קנאה נישט זיין.

אזוי איז עס געווען אמאל.

מיר לעבען אבער היינט אונטער'ן חרם דרבנו גרשון. די ווייבער פאדערן פאר זיך אויך די זעלבע רעכט וואס די מענער האבען זיך גענומען. זיי פאדערן פון מאן אויך די זעלבע טריישאפט און זייער אייפערזוכט, זייער קנאה איז נאך פיל געפעהרליכער ווי דעם מאנס. און אט האט אויף דעם באדען פון אזא מין קנאה זיך אפגעשפילט א בלוטיגע טראגעדיע און גאנץ וויען האט וואס צו רעדען.

נאר לאמיר דערצעהלען די מעשה כסדר.

(א בריף פון וויען).

אין וויען האט געוואוינט דער יונגער בעריהמטער אפערן-זינגער גראזאווסקא, וואס האט אויף זיין טענאר-שטימע געמאכט קאריערע. האט עטליכע יאהר געזונגען אין וויען, איז דעם פאריגען יאהר איינגעלאדען געווארען קיין בערלין אין דער אפערע און איז אויך דעם סעזאן ווידער געווען אנגאזשירט קיין בערלין. די חברה קינסטלער, האבען אבער ווי בעוואוסט מזל (און אפשר איז עס גאר א שלים מזל) צו פרויען. גראזאווסקא האט זיך אין רומעניען פערמשפט אדער פערליבט אין א פרוי פון אן אפיציר, וועלכע האט געווארפען דעם מאן און האט מיט'ן קינסטלער חתונה געהאט. אז דער זיווג איז געווען א געפאסטער ערלויבט זיך קיינער נישט מטיל ספק צו זיין, איבערהויפט זענען אין דעם איבערצייגט די פרויען, וועלכע האלטען, אז יעדער פרוי איז בערופען צו טראגען א קרוין אויפ'ן קאפ, זי דארף נאר האבען די געלעגענהייט דערצו.

דאס פאר-פאלק האט געוואוינט אין וויען, רוהיג, צופרידען, דהאט שוין אפילו א קינד און לייטען האבען זיך מיט זיי געבענטש. פלוצלונג האט מען דערהערט, אז אין אווענט, ווען דער קינסטלער האט בעדארפט אפפאהרען קיין בערלין, ווען די משמאראנגען זענען שוין געווען געפאקט האט די פרוי דערשאסען דעם מאן.

פארוואס?

דא הויבען זיך אן די השערות, סודות, און אנצוהערענישען, פון וועלכע וויען איז איצט פול. צוערשט האט עס געהייסען, אז די פרוי איז געווען געוואלטיג אייפערזיכטיג אויפ'ן מאן. אין בערלין, וואו זי איז דעם פאריגען סעזאן מיט איהם געווען, האט זי איהם משום קיין רוהע נישט געגעבען, האט איהם קיין רגע פון זיך נישט אפגעלאזען. איז איהם נאכגעגאנגען אויף שריט און טריט, אפילו בשעת'ן זינגען איז זי געשטאנען אין דער גארדעראבע, האט זיך ארום-געדרייט אין דער גארדעראבע, האט זיך ארומגעדרייט אין די קארידארען, געגישטערט אין די לאזשען, געזוכט פערדעכטיגע. דער קינסטלער האט און איהר בעהאט אויסצושטעהן קאלט און ווארים. איהר „ליבע״ האט איהם דער-עסען מעהר ווי די גרעסטע שנאה, זי האט איהם איינפאך געשטערט, נישט בעלאזען זיך אפגעבען מיט זיין פאך, נישט געגעבען קיין מעגליכקייט צו קומען אין געזעלשאפט אדער רעדען מיט א מענשען.

דער קינסטלער, וואס איז אפילו א רומענער, אבער וואס לעבט אין אייראפע, האט נעבעך געמוזט מאכען א פרעהליכע מינע צום בייזען שפיל, האט געמוזט פערבייסען די ליפען און שווייגען. און זאל ער פרובען שרייען ווער וועט איהם הערען? ווער פערשטעהט דאס הארץ פון א מאן וואס ליידט פון אזא געטרייע פרוי? ער האט דערווים געליטען געשוויגען און האט אזוי דורכגעשטופט דעם סעזאן.

איצט ווען ער האט ווידער געדארפט פאהרען קיין בערלין האט ער די געטרייע פרוי נישט געוואלט מיטנעהמען. ער ווערט זיך שוין בעגעהן דארט אהן איהר שמירה... זי האט אבער געהאט אן אגדער מיינונג וועגען דעם, מען האט זיך שארף דורכגערעדט און — זי האט ארויסגענומען א רעוואלווער און איהם דערשאסען.

דאס איז אבער נאר געווען די ערשטע ווערסיע בנוגע דעם בלוטיגען שפיל. וויען האט זיך אבער דערמיט נישט געקענט צופרידענשטעלען. עפיס איז דער ענין צו פראזאיש. די פרוי קומט דא ארויס צו איינפאך. און אפשר נאך מעהר ווי איינפאך. מען מוז שאפען פאר איהר א געהעריגען ראמאנטישען הינטערגרונד. זי מוז אויפגעשטעלט ווערען אין ליכט פון ליבע, קנאה, קאנקורענץ. עס מוז זיין א ראמאן דערביי און אז מען זוכט געפינט מען.

דער זינגער גראזאווסקא האט אין וויען פערקערט אין די העכסטע וויענער געזעלשאפטליכע און קינסטלער-קרייזען. ער פלעגט אפט בעזוכען די פאמיליע פון פראפעסאר סטראנסקי און האט מיט דער פרוי פון הויז, וואס איז זעהר מוזיקאליש געבילדעט, אפט צוזאמען געזונגען אדער זי האט בעגלייט אויפ'ן פיאנא און געזאנג. אז עס האט זיך געמאכט דער סקאנדאל, ווען די פרוי האט דערמארדעט דעם מאן, האט מען אנגע-

(ענדע זעה 7-טע זייט).

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
איבעראליבע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-52
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מיניער-שלעכטע קראנקהייטען.
היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

Dr PRYBULSKI
זאנאדרוזנא 1, טעלעפאן 25-38
וענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען. מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אוונט, דאמען: פון 4—5 נאכמ.

נײַער פֿאָלקסבלאַט
14. מערץ 1927.

דאָס לאָדזשער לעבען

נײַער פֿאָלקסבלאַט
14. מערץ 1927.

סכּנה פֿון אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

מעטאַל-אַרבייטער שטרייקען שוין פֿון הײַנט אָן. — טראַמװײַ-אַרבייטער פֿאָדערן 20 פּראָצענט הוספֿה. — פֿונאַנדערגעטריבען אַ קאָמוניסטישען מיטינג.

(:) אין משך פֿון נעכטיגען טאָג זענען פֿאָרגעקומען אַ רייהע מיטינגען אין די פֿאַראיינען. ס'זענען אַרויסגעטראָגען פֿאַרשטעהער פֿון שטרייק-קאָמיטעט, וועלכע האָבען בעריכטעט וועגען דער לאַגע.

ווי מיר דערוויסען זיך, פּראָיעקטירט די קרייז-קאָמיסיע פֿון די פּראָפֿעסיאָנעלע פֿאַראיינען צו רופֿען אַ קאָנפֿערענץ פֿון אַלע פּראָפֿעסיאָנעלע פֿאַראיינען וועגען אַן אַלגעמיינעם סאָלידאַר-שטרייק.

אין דער ערשטער רייהע וויל די קרייז-קאָמיסיע בעוועגען צו אַ סאָלידאַר-שטרייק די אַרבייטער און אָנגעשטעלטע פֿון די שטאָטישע אינסטיטוציעס (גאַזאָווניע, עלעקטראָווניע און טראַמוואַיען), ווייל די לאָדזשער אינדוסטריעלער זענען אין די אונטערנעהמונגען אַקציאָנערן בעטייליגט.

טראַמוואַיאושעס פֿאָדערן 20 פּראָצענט הוספֿה.

אין דער נאַכט פֿון שבת אויף זונטאָג איז פֿאָרגעקומען אַ גרויסע פֿערזאַמלונג פֿון די טראַמוואַי-אַרבייטער.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושטעלען פֿאָדערונגען פֿון 20 פּראָצ. הוספֿה. דער טערמין זאָל געגעבען ווערען ביז'ן 1. אַפּריל. אין דער פֿאָדערונג ווערט אויך פֿערלאַנגט צו רופֿען אַ געמיינזאַמע קאָנפֿערענץ.

געגען פֿערבאָט אויף פֿערזאַמלונגען.

אין נאָמען פֿון דער שטרייק-קאָמיסיע, האָט דעפּ. וואַשקיעוויטש אַרויסגעשיקט צום אַרבייטס-מיניסטער אַ טעלעגראַמע, אין וועלכער ס'ווערט פּראָטעסטירט געגען דעם פֿערבאָט אָפּצוהאַלטען פֿערזאַמלונגען פֿון די שטרייקענדע אונטער'ן פֿרייען הימעל. אין דער טעלעגראַמע ווערט אָנגעוויזען, אַז די רוה אין לאָדז איז נישט געשטערט געוואָרען און דעריבער דאַרף דער פֿערבאָט צוריקגעצויגען ווערען.

וועגען פֿערשאַרפֿען דעם שטרייק.

אין די פֿאַראיינען, וואָס שטעהען אונטער דער ווירקונג פֿון נ. פּ. ר. זענען נעכטען פֿאָרגעקומען אַ רייהע פֿערזאַמלונגען. ס'זענען אָנגענומען געוואָרען רעזאָלוציעס וועגען דער איצטיגער שטרייק-לאַגע און פּראָטעסטען געגען פֿערזאַמלונגען-פֿערבאָט, געגען „פּאַס", וועלכע אינפֿאָרמירט טענדענציעז וועגען שטרייק א. ד. גל.

אַ רייהע רעדנער האָבען זיך אַרויסגעזאָגט, אַז דער שטרייק זאָל פֿערשאַרפֿט ווערען.

פֿונאַנדערגעטריבען אַ קאָמוניסטישען מיטינג.

דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט וואַרסקי-וואַרשאַווסקי האָט אויף נעכטען גערופֿען אַ מיטינג אויף שײַבלער'ס מאַרק. פּאָליציי האָט אָבער דעם עולם פֿונאַנדערגעטריבען און דער מיטינג איז נישט פֿאָרגעקומען.

סאָלידאַר-שטרייק פֿון די מעטאַל-אַרבייטער.

נעכטען איז אין לאָקאַל פֿון דעם מעטאַל-פֿאַראיין פֿאָרגעקומען אַ מיטינג פֿון די מעטאַל-אַרבייטער. עס זענען אָנוועזענד געווען 1500 אַרבייטער. עס זענען אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס: דעפּ. וואַשקיעוויטש און די פֿערוואַלטונגס-מיטגלידער קיצינסקי, דורקאָדומעל און אַנד.

די רעדנער האָבען געשילדערט די איצטיגע לאַגע פֿון די אַרבייטער אין לאָדז און זיך אָפּגעשטעלט אויף די גערעכטע פֿאָדערונגען פֿון די טעקסטיל-אַרבייטער, עס איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו סאָלידאַריזירען מיט'ן טעקסטיל-שטרייק ביז צו אַ נצחון'דיגען סוף. אין דער רעזאָלוציע פֿאָדערן די מעטאַל אַרבייטער, אַז די רעגירונג זאָל אונטערנעהמען אַן ענערגישען קאַמף מיט דעם יקרות, און סאָציאַלע פֿערזיכערונג.

שרעקליכע אַרבייטס-בעדינגונגען אין די לאָדזער פֿאַבריקען.

אונטער דער דראָהונג פֿון רעדוקציע ווערען אַרבייטער געצוואונגען צו אַרבייטען ביז 16 שעה אין מעת לעת - נאַכט-אַרבייט פֿון פֿרויען און מינדעריעהריגע - נישט היגיענישע פֿאַבריק-לאָקאַלען - פֿערשפּייט די פּראָלעטאַרישע קרענק.

די שטרייק סיטואַציע אין לאָדז איז געבליבען שטעהען אויף אַ טויטען פּונקט. די לאָדזער אינדוסטריעלער פֿערופֿען זיך אויף דער שלעכטער סיטואַציע אין דער אין אינדוסטרי, און די אַמטליכע סטאַטיסטיק בעווייזט, אַז די אינדוסטריע האָט זיך אין די לעצטע 10 יאָהר אַזוי אויפֿגעבויט אַ דאַנק דער בעדייטענדער הילף פֿון דער רעגירונג, אַז זי איז בכח צו בעשעפֿטיגען מיט 25 פּראָצענט מעהר אַרבייטער ווי פֿריהער. דאָס איז אַ בעוויז, אַז אין דער אינדוסטריע איז נישט אַזוי שלעכט.

פֿון דער צווייטער זייט דערוויסען מיר זיך פֿון אַן אַנקעטע, וועלכע עס האָט אַדורכגעפֿיהרט דער געזעלשאַפֿט-ליך-מעדיצינישער פֿאַראיין, אַז די גרעסטע טייל אַרבייטער פֿערדינען פֿון 6 ביז 22 זלאָטעס אַ וואָך, און דערפֿון דאַרף מען אויסהאַלטען אַ גאַנצע פֿאַמיליע. גרעסערע פֿערדינסטען זענען פֿאַרהאַן אָבער זעלטען און ערשט דערביי אַרבייטען די גרעסטע טייל אַרבייטער ביי שרעקליכע בעדינגונגען... די פֿאַבריק זאַלען זענען שלעכט בעלויכטען שמוציגע אָהן ווענטיליאַציע, אָהן לופֿט.

הגם די אינדוסטריעלער שרייען, אַז עס איז אַ שלעכטע צייט, אַרבייט מען אין די פֿאַבריקען אין צוויי, אָדער דריי שיכטען - עסט מען ביי דער אַרבייט, בחזון, ביים שמוציגען וואַרקשטאַט מיט ברודיגע הענד, ווייל עס איז, אין דער גרעסטער טייל פֿאַבריקען, נישט פֿאַרהאַן אויף'ן אָרט קיין וואַסער.

פֿון דעם 8 שעה'דיגען אַרבייטס טאָג ווערט אַ 10 12 און אפֿילו 16 שעה'גער. עס זענען בעוואוסט פֿאַקטען ווען די אַרבייטסגעבער האָבען צוגענומען אַרבייטער נאָר מיט'ן תּנאי, אַז זיי וועלען אַרבייטען מעהר ווי 8 שעה אַ טאָג, אַ חוץ דעם האָט מען אין אַ סך פֿאַבריקען אַדורכגעפֿיהרט אַ רעאָרגאַניזאַציע פֿון דער אַרבייט אויף אַזאַ אופֿן, אַז יעדער אַרבייטער, וועלכער האָט פֿריהער בעדינט 4 וואַרשטאַטען דאַרף ביי דער רעאָרגאַניזירטער אַרבייט, בעדינען 8–12 וואַרשטאַטען, דערביי זענען די מאַשינען די זעלבע, נישט קיין פֿערבעסערטע, פֿון נייעם סיסטעם. עס פֿערשטעהט זיך, אַז די אַרבייט ביי אַזעלכע בעדינגונגען רופֿט זיך פֿאַטאַל אָפּ אויפ'ן אַלגעמיינעם געזונד צושטאַנד פֿון אַרבייטער-קלאַס.

דאָס געזעץ פֿערבאָט נאַכט-אַרבייט פֿאַר פֿרויען און קינדער, און אין לאָדז אַרבייט אויך פֿרויען און קינדער אַ פֿערלענגערטען אַרבייטס-טאָג און אויך ביינאַכט.

די דאָקטוירים בעצייכנען די אונגעהויערע פֿערשפּרייטונג פֿון שווינדזוכט, פֿרויען - קרענקען און מאַפּלען צווישען די אַרבייטערינס.

די נייע רעאָרגאַניזאַציע פֿון דער אַרבייט ביי אַ פֿערלענגערטען אַרבייטס-טאָג ברענגט נאָך די צרה, אַז דער נייער סיסטעם האָט געגעבען די מעגליכקייט צו רעדוצירען אַ סך אַרבייטער, און די אַרבייטסלאָזיגקייט אין לאָדז איז אויך אַ פּועל יוצא פֿון די רעפֿאָרמען צו דעם אַלעם וואַקסט דער יקרות:

קהלה-ראַט.

הײַנט אַ זיצונג.

(*) הײַנט קומט פֿאָר אַ זיצונג פֿון קהלה-ראַט. אויף דער טאָג-אָרדנונג — פֿאָרטזעצונג פֿון דער לעצטער זיצונג: פּסח הילפֿס-אַקציע א. אַנד.

שאַראַדען

צוליב טעכנישע סבות וועלען די שאַראַדען ערשט געדרוקט זײַן מאָרגען.

בײַ די טישלער-מײַסטער.

אויף דער אַלגעמיינער פֿערזאַמלונג פֿון טישלער-מייסטער-פֿעראיין איז געוועהלט-געוואָרען אַ נייע פֿערוואַלטונג: כאַלמסקי (פּרעזעס) סאַלאַמאַנאָוויטש (וויצע-פּרעזעס) שוואַרצאָווסקי (סעקרעטער), טערקעלטויב, י. שוואַרץ, קאַנסאַר (קאַסירער), ה. שוואַרץ, קופּערמינץ, ראָזענבוים און געצלאָוויטש. קאַנדידאַטען: לעווקאָוויטש, גראַנעק און טישלער. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע מ. ד. הערשקאָוויטש, ש. גאָלובאָוויטש און ל. לעווקאָוויטש.

אויפֿגעהאַנגען.

(–) אין דער נאַכט פֿון דאָנערשטאָג אויף פֿרייטאָג האָט זיך אין קאַראָלאַווער וואַלד אויפֿגעהאָנגען דער אַרבייטסלאָזער (געוועזענער אַרבייטער פֿון ראָזענבלאַטס פֿאַבריק) 25-יעהריגער קאַזמירוש פֿאַוויאַק (וואָלטשאַנסקא 144).

אויטאָ-אונגליק.

(–) דער 12-יעהריגער טשעסלאַוו אוליסיאַק אַ זוהן פֿון אַן אַרבייטער (באַלוט, קילימאַ 40) איז אַרונטערגעפֿאַלען אונטער די רעדער פֿון אַן אויטאָ, וועלכער איז דורכגעפֿאָהרען דורך דעם פּלאַץ קאָשטשיעלני, דאָס יונגעל האָט מען מיט צובראָכענע פֿיסלעך אָפּגעפֿיהרט אין שפּיטאָל. דעם שאָפֿער פֿון דעם אויטאָ האָט מען צוגעצויגען צו געריכטליכע פֿעראַנטוואָרטליכקייט.

נקמה פֿון אַ בעליידיגטע פֿרוי.

(–) אַנטאָני דזשיענטיאָלאָוויטש (ריבנאַ 5) איז אַ לענגערע צייט געווען פֿערלאָבט מיט זאָפֿיאַ ווישניעווסקאַ (וואָלבאָרסקאַ 7). קורץ פֿאַר דער חתונה האָט מען דעם חתן דערצעהלט עפּעס נישט קיין שעהנע זאַכען וועגען זיין כלה און דזשיענטיאָלאָוויטש האָט די כלה פֿערלאָזט.

די ווישניעווסקאַ האָט זיך געבעטען ביי איהר געוועזענעם חתן, ער זאָל זי נישט פֿערלאָזען, בעמיהט זיך צו בעווייזען, אַז אַלץ, וואָס מען זאָגט אויף איהר שלעכטס איז נישט אמת. דער חתן האָט זיך אָבער אויסגעזוכט אַן אַנדערע כלה און חתונה-געהאַט.

די פֿערלאָזטע כלה האָט בעשלאָסען נישט צו פֿערשווייגען די בעליידיגונג.

נעכטען האָט זי אָפּגעוואַרט די יונגע פֿרוי דזשיענטיאָלאָוויטש אין טויער פֿון הויז אויף ריבנאַ 5 און אויסשרייענדיג: „טאָ האָסטו" האָט זי בעגאָסען די פֿרוי דזשיענטיאָלאָוויטש אין פּנים מיט זאַלץ-זייערע. ווישניעווסקאַ איז נעלם געוואָרען.

די וואַהל-פֿערזאַמלונג אין צענטראַלען האַנדווערקער-פֿערבאַנד.

שבת-צו-נאַכט איז אין ענגלישען זאַל (אַל. 1. מאַי 2) פֿאָרגעקומען די פֿאָרט-זעצונג פֿון דער אַלגעמיינער פֿערזאַמלונג פֿון צענטראַלען האַנדווערקער-פֿערבאַנד (פּאָלודניאָווא 4).

נאָכ'ן בעריכט, וועלכען ס'האָט אָפּגעגעבען ה' אָרדינאַנץ, האָט זיך צעוויקעלט אַ לאַנגער ליידענשאַפֿטליכער וכּוח, אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט: אינזש. לעבענהאָפֿט, וועלכער האָט געהאַלטען אַ פּראָגראַם-רעדע, דאָזאָר האָפֿמאַן, אַדוו. צימערמאַן, ה. שוואַרצבאַרד, לאָוויק יאָעל און פֿיל אַנד. אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן יובילעאום-פֿייערונג האָבען זיך אין צענטער. האַנדווערקער-פֿערבאַנד אָרגאַניזירט אייניגע גרופּען, אַ טייל זענען געווען אונצופֿרידען מיט דער טעטיגקייט פֿון דער פֿערוואַלטונג. אַ גרופּע מיטגלידער, וואָס זענען שוין נישט אַקטיוו אין פֿערבאַנד, זיינט אַ רייהע יאָהרען, האָבען איצט אָרגאַניזירט די „קירשראָט-גרופּע". אַלס אָנפֿיהרער פֿון דער דאָזיגער גרופּע איז צוגעצויגען געוואָרען אינזש. לעבענהאָפֿט. די דאָזיגע גרופּע האָט אַרויסגערוקט געגען דער פֿערוואַלטונג פֿאָרוואורפֿען, אַז זי איז געווען וועהניג טעטיג, צו פֿיל נאַציאָנאַל און ציוניסטיש. אַ צווייטע גרופּע — די אָנהענגער פֿון דער אַלטער פֿערוואַלטונג, מיט לאָוויק יאָעל בראָש, און אַלס דריטע גרופּע — די דעמאָקראַטישע, וואָס האָט געזוכט צו פֿאַראייניגען די ביידע גרופּען און ברענגען צו אַן אויסגלייך צווישען זיי. אויף דער ערשטער אַלגעמיינער פֿערזאַמלונג זענען געווען אַרויסגעשטעלט 6 וואַהל-ליסטעס, אויף דער שבת'דיגער — זענען שוין געווען בלויז 3, און אויף די דאָזיגע ליסטעס האָבען זיך שוין אויסקריסטאַליזירט די שטעלונג צום פֿערבאַנד.

די פֿערזאַמלונג האָט געטראָגען אַ שטורמישען כאַראַקטער און מ'איז מאָמענטענווייז איבערגעגאַנגען צו אַ פּערזענליכער אָפּשאַצונג פֿון די גרופּען-פֿיהרער. אינזש. לעבענהאָפֿט'ן האָט מען פֿאָרגעוואָרפֿען, אַז בעת דער האַנדווערקער איז געווען דערדריקט און האָט הילף איז ער נישט געקומען און ערשט איצט, ווען ס'איז אויסגעוואַקסען אַ מעכטיגע אָרגאַניזאַציע קומט ער צום גרייטען.

אין דער דיסקוסיע האָבען אַנטייל גענומען כמעט אַלע פֿיהרער ס'איז געווען אַ גענעראַל-שלאַכט. לאָוויק יאָעל, דאָזאָר האָפֿמאַן, דירעקטאָר אָרדינאַנץ, אינזש. לעבענהאָפֿט, אַדוו. צימערמאַן א.אַ.וו. שפּעט אין אָוונט איז מען צוגעטרעטען צו די וואַהלען. ס'איז געוועהלט געוואָרען אַ וואַהל-קאָמיסיע פֿון די ה"ה ראַפּאַפּאָרט, שוואַרצאָווסקי, קאַזשמערסקי, מילעכמאַן און מאַשענבערג.

אַרום 2 אַ זייגער ביינאַכט זענען פֿערענדיגט געוואָרען די וואַהלען און מ'איז צוגעטרעטען צעהלען די שטימען. ס'האָט געזיגט די ליסטע פֿון די אָנהענגער פֿון דער אַלטער פֿערוואַלטונג. וואַהל-צעטלען זענען אָפּגעגעבען געוואָרען 383 פֿון זיי האָבען בעקומען אַדוו. צימערמאַן — 332, פּוטערמאַן — 331 און מ. פֿיין — 331 (די דאָזיגע דריי האָבען פֿיגורירט אויף אַלע 3 וואַהל-ליסטעס) לאָוויק יאָעל — 257 שט. שוואַרצבערג 242; אָרדינאַנץ 241; וועטשניק — 216; מ. ד הערשקאָוויטש — 213; פֿינקעלשטיין — 212; י. ליקערמאַן — 201; מאַשענבערג — 204; און ה' פֿרענקעל — 189. אַלס קאַנדידאַטען זענען געוועהלט געוואָרען דאָזאָר קאַמינסקי, ז. ווייגאַרטען און פֿריגאַ. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: דאָזאָר האָפֿמאַן, לובלינער, י. און בוים.

Dr. med.
A. MAZUR
נאַרוטאַוויטש (דזעלנאַ) 44
טעלעפֿאָן 22-44.
אויערען אונ האַלז קראַנקהײַטען
שטימע און שפּראַך-פֿעהלערן
(שטאַמלען א.אַז.וו.) נעמט אָן
פֿון 12—2 און פֿון 6³⁰—8 אָװ

הײַנטיגער אויפֿטריט פֿון שושנה אביבית.

אין זכרון פֿונדעם יודישען לאָדז איז נאָך פֿריש די „הבימה"-פֿאָרשטעלונגען. איינע פֿון די ערשטע און בעגאַבטע „הבימה"-אַרטיסטקע שושנה-אביבית וועלכע איז אין לאָדז אין דער „הבימה" נישט אַרויסגעטרעטען, אָבער וועלכע איז נישט ווייניגער פּאָפּולער ווי די „הבימה" אינגאַנצען מיט איהרע קאָנצערט-אַרויסטרעטונגען, טרעט הײַנט אַרויס אין זאַל פֿון „פֿילהאַרמאָניע".

דער אָוונט פֿון שושנה אביבית איז אָן אין פֿאַר זיך אַ ליטעראַרישער יום-טוב אָבער דער אָוונט בעקומט נאָך מעהר גלאַנץ, דורכדעם, וואָס מיט אַ פֿאָרעדע טרעט אַרויס וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי. ער וועט רעדען אויף ד. ט. „די יודישע קולטור-בעוועגונג אין גלות".

קאָנצערט פֿון וועלט-בעריהמטען זינגער ריאָזאַנצעוו.

מיטוואָך וועט אין זאַל פֿון פֿילהאַרמאָניע אַרויסטרעטען איינער פֿון די בעריהמטעסטע יודישע זינגער, ריאָזאַנצעוו. ריאָזאַנצעוו איז איינער פֿון די געוועזענע הויפּט-זיילען פֿון געוועזענעם רוסישען „בלויען-פֿויגעל". אין אַלע הויפּט-שטעדט פֿון דער גאַנצער וועלט, ווי גאָר ריאָזאַנצעוו, איז אַרויסגעטרעטען איז ער אויפֿגענומען געוואָרען מיט גרויס בייפֿאַל און די פּרעסע האָט זיך וועגען איהם ווי אַמבעסטען אָפּגערופֿען.

פֿון געריכט.

פּראָצעס וועגען די אונרוהען אויף שײַבלער'ס מאַרק.

(–) עהרנעכטען אין צווייטען טאָג פֿון גרויסען פּראָצעס געגען די בעשולדיגטע און די אונרוהען אויף שײַבלער'ס מאַרק זענען אויסגעהערט-געוואָרען די עדות, וועלכע בעלעסטיגען די בעשולדיגטע.

דאָס געריכט טראָגט אַרויס אַן אורטייל לויט וועלכען 18 פּערזאָן ווערען פֿער'משפּט פֿון 2 יאָהר ביז 1 חודש טורמע. 3 בעשולדיגטע ווערען פֿריי-געשפּראָכען.

נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה פערוואלטונג

נעכטען איז פארגעקומען נאך אן איבעררייס פון 8 וואכען א זיצונג פון דער יודישער קהלה. צו דער זיצונג זענען צום ערשטען מאל זייט העכער א יאהר געקומען אלע מיטגלידער פון דער פערוואלטונג. ארום 12 א זייגער עפענט דער פארזיצער דעפ. דר. י. ראזענבלאט די זיצונג. באלד דערויף מעלדעט זיך צום ווארט דאקטאר זאמערפעלד, וועלכער לייענט אין נאמען פון דער אגודה-פראקציע אין דער קהלה-פערוואלטונג א דעקלאראציע. אין דער דעקלאראציע ווערט געזאגט, אז די פראקציע מאכט פעראנטווארטליך דעם דעפ. ד"ר ראזענבלאט פאר דעם, וואס די קהלה ארבייט נישט פראדוקטיוו. וואס דער פארזיצער טרייבט חוזק פון דער קהלה און ערקלערט, אז זיין פראקציע וועט איבערגעהען אין אפאזיציע.

נאכדעם ווערען געלייענט קאמוניקאטען. ס'ווערט פארגעלייגט א בעשטימונג פון רעגירונגס-קאמיסאר, אז די קהלה-פערוואלטונג זאל טראגען די קורקאסטען פאר ארימע יודען ביז 1925 י.

ס'איז בעשלאסען געווארען נישט צו אקצעפטירען די שטעלונג פון רעגירונגס קאמיסאר און אפווארטען אויף א בעשלוס פון אינערן-מיניסטעריום צו וועמען די קהלה-פערוואלטונג האט זיך געווענדעט דעם 26. פעברואר 1926.

עס ווערט דערנאך בעריכטעט אז ס'איז אנגעקומען 50 פונט שטערלינג פון ענגלישען הילפס-קאמיטעט, דערביי ערקלערט דער וויצע פארזיצער דאקטאר בערגער, אז דאס געלד איז שוין טיילווייז פערטיילט אויף שטיצע. ס'ווערט מיטגעטיילט, אז ס'האט זיך געמעלדעט א דעלעגאציע פון די יודישע שולען. דאקטאר זילבערשטיין שלאגט פאר, אז די פערוואלטונג זאל אויסטיילען איינציגע מיטגלידער, וועלכע זאלען מיט זיי פארהאנדלען. דאקטאר האפמאן שלאגט פאר, אז מ'זאל זיי איינלאדען צו דער זיצונג. לויט'ן פארשלאג פון ד"ר ראזענבלאט ווערט בעשלאסען די דעלעגאציע אויפ-נעמען נאכ'ן פארענדיגען דער פונקט קאמוניקאטען.

פון ריקי איז אנגעקומען א מיטטיילונג, אז זיי גרינדען א גמילת חסדים-קאסע און בעטען די בעשטימטע פאר זיי (אין 1925 י.) 8000 זל. איצט ארויסשיקען. די ווענדונג ווערט גענומען אין אכט. דער הילפס ארבעט פון משוגעים-הויז אויף ווערסאלא, ד"ר מאשלאנקא ווענדעט זיך, אז מ'זאל בעקליידען די קראנקע. דאקטאר וואדיסלאווסקי שטיצט דעם פארשלאג. דאקטאר רום ווייזט אן, אז ס'איז נישטא קיין פערוואלטונג פון משוגעים-הויז. ער לעגט דעריבער פאר איבערצושיקען די פראגע אין דער ווירטשאפטס-קאמיסיע. א לאדזער גר האט זיך געווענדעט נאך שטיצע. ער פערלאנגט 1000 זל. ס'ווערט בעשטימט איהם צו אסיגנירען 500 זל. ביים בעהאנדלען די פראגע וועגען שטיצע פאר א יודען אין צוזאמענהאנג מיט'ן זויגלינגהיים ביים „טאז" ווערט אויפגעהויבען די פראגע, אז די קהלה זאל שאפען אן אייגענעם זויגלינג היים. די פראגע ווערט אפגעלעגט.

דער ראדאשיצער רבי אין לאדז האט אויפגעפאדערט די קהלה-פערוואלטונג צו א דין תורה. ווי דער רבי בעהויפטעט, האט די קהלה זיך מתחייב געווען אפצוטרעטען אויף א קרקע 50 אייל אויף 50. איצט וויל די קהלה די דאזיגע פערפליכטונג נישט אויספיהרען. דאקטאר ניימאן ווייזט אן, אז דער דאזיגער פלאץ וואלט געווען גענוג אויף 271 קברים; דאקטאר בערגער ערקלערט, אז די רייד איז געווען 50 איילען, נישט קוואדראט. ס'ווערט בעשלאסען אנצונעהמען די דין-תורה, נאר ווען מ'גיהט בעשטימען ווער ס'זאל אויפטרעטען אין נאמען פון דער קהלה, וויל קערנער נישט אננעהמען דעם מאנדאט. די פראגע בלייבט דעריבער אפען.

מ'טרעט צו צו דער אייגענטליכער טאג-ארדנונג. דער פארזיצער ד"ר ראזענבלאט גיט אן ערקלערונג, אז ער ענטזאגט זיך פון זיין אמט אלס פארזיצער און וועט די פעג צוזאמענרופען א זיצונג, וואו ס'וועט געוועהלט ווערען א נייער פארזיצער. דאקטאר דעם. מינצבערג מאכט אויפמערקזאם, אז די אויפזיכטס-מאכט דארף פריהער אננעהמען די דימיסיע און דארף פעראָרדנען די וואהלען פון א פארזיצער. ד"ר ראזענבלאט ענטפערט, אז די שטעלונג איז נישט ריכטיג, אז ער ענטזאגט זיך און וועט שוין אין די נאהענסטע טעג צו זאמענרופען א זיצונג.

נאכדעם טרעט מען צו צו בעהאנדלען די פראגע וועגען דער פסח-אקציע. דאקטאר זעלמאנאוויטש לעגט פאר צו בעשטימען 250,000 אויף דער פסח-אקציע. דאקטאר בערגער איז פאר דעם, אז מ'זאל בעשטעטיגען אויסצאהלען 20 פראצ. פון די בעשטימטע סובסידיעס פאר די אינסטיטוציעס. דאקטאר רום איז געגען דעם, ווייל די קהלה האט איצט נישט קיין מיטלען, דאגעגען דאקטאר קארא מיינט, אז מ'קען עס טון, פאראיאהרען איז די קהלה געווען אין אן ערגערען מאטעריעלען מצב און האט דאך דורכגעפיהרט א פסח-אקציע.

געגען דעם בעשטימען די 20 פראצ. אויסצאהלונג איז אויך דאקטאר ווייצמאן, ער פאלעמיזירט מיט דאקטאר בערגער און איז איהם חושד אין נישט אויפריכטיגקייט. בעת ער איז געשטאנען ביים רודער, האט ער נישט ארויסגעגעבען קיין גראשען סובסידיעס, נישט געוואלט ארורכפיהרען קיין פסח-אקציע, איצט איז ער געווארען אזוי „פער-שווענדעריש". קיין בודזשעט אויף 1927 איז נישטא און ס'איז נישטא פון וואנען צו נעהמען די מיטלען.

דאקטאר ניימאן שלאגט פאר צו בעשטימען 30 טויזענד זל. פאר'ן „דאבראטשיננאשטש". געגען דעם טרעט ארויס דאקטאר זעלמאנאוויטש, וועלכער לעגט פאר די דאזיגע סומען פערטיילען צווישען די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

ביי דער אבשטימונג ווערט אנגענומען מיט 4 שטימען ביי אלע אנגע-האלטענע צו בעשטימען פאר דער פסח-אקציע 250 טויזענד זל. פאר דעם פארשלאג האבען געשטימט די דאקטוירים: ניימאן, זעלמאנאוויטש, האפמאן און ווייצמאן. דער פארשלאג וועגען ארויסצאהלען 20 פראצ. פון די בעשטימטע סובסידיעס איז אבגעווארפען געווארען.

צום סוף ווערט בעשלאסען אנצונעהמען רעקורסען אויף עטאט.

*

ווי מיר דערוויסען זיך ווערט איצט געפלאנט א נייע מעהרהייט אין דער יודישער קהלה. די דאזיגע מעהרהייט וועט בעשטעהען פון 8 מיטגלידער פון דער ציוניסטישער און אונפארטייאישער פראקציעס און פונ'ם פאלקיסט. אלס פרעזעס פון דער לאדזער קהלה-פערוואלטונג זאל געוועהלט ווערען דאקטאר רום. דערביי ווערט אויסגענומען א תנאי, אז אין זיינע האנדלונגען זאל ער זיך פערשטענדיגען מיט א פארשטעהער פון די ציוניסטען און דעם פאלקיסט.

אלס רעקאמפענסאטע דערפאר בעקומט דער פאלקיסט א פערזיכערונג געוועהלט צו ווערען א אין רייה קאמיסיעס, אז ס'וועט געשאפען ווערען א גמלת חסדים-קאסע ביי דער קהלה-פערוואלטונג און אזוי. ווייצמאן זאל געהערען צו דער פערוואלטונג א. אנד.

*

(–) מיטוואך וועט פארקומען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג, וואו ס'וועלען פארקומען די וואהלען פון א נייעם פארזיצער.

דער פארזיצער פון דער פערוואלטונג ד"ר ראזענבלאט האט נעכטען מיטגעטיילט דעם רעגירונגס-קאמיסאר, אז אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג האט ער רעזיגנירט פון זיין אמט אלס פארזיצער פון דער פערוואלטונג, פערבלייבענדיג ווייטער אלס מיטגליד פון דער פערוואלטונג, און אז ביז די נייע וואהלען וועלען בעשטעטיגט ווערען, וועט ער ווייטער אויספיהרען זיין אמט.

פון יודישען טעאטער.

„צווי חברים" מעלאדראמע אין 4 אקטען פון פריימאן. רעזשי יוליוס אדלער געשפילט אין „סקאלא" טעאטער.

גדליהו איז א פשוט'ער, גוטמוטיגער ערליכער מענש, „אנ'עמיגראנט" פון רוסלאנד, איצט איז ער א נאכט שומר אין א פאבריק צוזאמען מיט זיין חבר, נאך פון דער אלטער היים, לייב. גדליהו'ן שטעהט פאר א גרויס גליק — זיין ליב ווייבעל גיטעלע, מיט זיינע צוויי קינדערלעך, קומען צו פאהרען צו איהם אין אמעריקא, זיין פרייד איז נישט צו בעשרייבען. ער קויפט פאר זיי איין אלדאס גוטס און מיט דער גרעסטער אונגעדולד ווארט ער שוין אויף דער מינוט פון זייער אנקומען. אין מיטען שפרינגט אבער אונטער דער שטן און צו שטערט גדליהו'ס גליק. אין זעלבען טאג, ווען זיין פאמיליע קומט אן קיין עליס-איילאנד, ווערט ער ארעסטירט, ווערענדיג בעשולדיגט, אז ער האט ערמארדעט און בערויבט זיין פאבריקאנט. גדליהו ווערט פער'משפט אויף 20 יאהר תפיסה. אין דער אמת'ן איז דעם מארד בעגאנגען זיין חבר לייב, וועמען ער האט איבערגעלאזען אין פאבריק. לייב מאכט זיך גאר נישט דערפון, וואס גדליהו ווערט אזוי שרעקליך פער'משפט, ער האט חתונה מיט דער אלמנה, פיהרט א רייך לעבען און מיט 20 יאהר שפעטער לאזט דער מערדער לייב שרייבען א ספר תורה און שענקט דאס אין שוהל אריין, כדי צו בערוהיגען זיין געוויסען, וואס פלאגט איהם.

אפויצענדיג זיין שטראף קומט אבער גדליהו ארויס אויף דער פריי, ווערט פערבלאנדזשעט גראד צו זיינע קינדער אין וואוינונג. דארט בעגעגענט ער זיך מיט'ן מערדער לייב, עס קומט צו א קאנפליקט און דער סוף איז, אז לייב דערשיסט זיך און גדליהו בלייבט ביי זיינע קינדער.

דאס איז דער ספור המעשה, וואס איז פערשמאלצען מיט פיל שפאנענדע הארצרייסענדע מאמענטען, וועלכע ווירקען אויף'ן צושויער ביז טרערען.

געשפילט איז דאס שטיק געווארען אין אלגעמיין מיט א גרויסען רושם.

יוליוס אדלער, וועלכער האט פערקערפערט די הויפט-ראלע (גדליהו) האט שטארק געווירקט. ער האט געשילדערט אין זעהר בולט'ע שטריכען אלע טראגישע איבערלעבונגען פון דעם אומגליקליכען גדליהו.

די יונגע שוישפילערין פרל. הדסה פערמאנט, אין א בעדייטענדע מאס, דראמאטישען טאלאנט, וואס האט זיך זעהר שטארק אויסגעדריקט אין דער ריהרענדע סצענע אין תפיסה, בעת זי בעגעגענט זיך מיט איהר פער-משפט'ן מאן. אדלער האט אין איהר געהאט א פאסיגע פארטנערין.

פיל בעגאבונג ווייזט אויך ארויס ה' קורץ. ער האט געשאפען א פולען טיפ פון דער קאמישער כאראקטער-ראלע.

נישט שלעכט זענען אויך געווען די ארטיסטען: האמבורגער, שטאקפעדער, פרוי קורץ און פרוי פאדערמאן.

טעאטער-מענש.

די „וואך פונ'ם יודישען יתום"

די היינטיגע פערזאמלונג.

די צענטראלע פאר שוץ איבער יודישע יתומים ארדענט איין ווי בעוואוסט, פון 18. ביז'ן 26. מערץ א „וואך פאר'ן יודישען יתום" איבער דער גאנצער פוילישער רעפובליק. די דאזיגע אקציע ווערט אויך אדורכגעפיהרט אין לאדז.

אין צוזאמענהאנג דערמיט קומט פאר היינט 8 אין אוונט א קאנפערענץ פון אלע לאדזער יודישע ווירטשאפטליכע און פראפעסיאנעלע אינסטיטוציעס. די קאנפערענץ קומט פאר אין לאקאל פונ'ם לאדזער ועסוני-קאמיטעט (שענקעוויטש 3/5, לינקע אפיצינע 1. שטאק) און עס וועלען פערבעטען אויך די ארגאניזאציעס וואס האבען צופעליג נישט בעקומען קיין איינלאדונגען.

ארץ-ישראל, ציוניזם און די יודישע יוגענד

וואס דער שריפטשטעלער נתן ביסטריצקי האט נעכטען געזאגט די פארשטעהער פון דער יוד. פרעסע

אין לאדז ווילט איצט אין אנגעלעגענהייט פון קרן-קימת, דער בעקאנטער העברעאישער שריפטשטעלער נתן ביסטריצקי. נעכטען האט ה' ביסטריצקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער יודישער פרעסע וועגען דעם ציל פון זיין קומען קיין פוילען און וועגען זיינע פלענער.

איך בין געקומען קיין פוילען, זאגט ה' ביסטריצקי, צו דער יוגענד. נישט נאר צו דער ציוניסטישער נאר סתם צו דער נאציאנאלער. מיר וואלט געווען פיל אנגענעהמער צו רעדען נישט אין צוזאמענהאנג מיט דעם קריזיס אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, וועלכען איך האלט פאר א פערמאנענטען. צו דער מפלה פון דער ארגאנישער בעוועגונג האט פיל בייגעטראגען די פעהלערען אין דעם ארגאנישען מהות פון ציוניזם. אין ציוניזם זענען נאך נישט פעראן די כוחות, וועלכע זאלען קענען טראגען אויף זיך דעם קאלאניזאטארישען אויפבוי פון ארץ-ישראל. דער קריזיס אין ארץ-ישראל בעווייזט נישט די שוואכקייט פון ציוניזם נאר די שוואכקייט פון ציוניסטישען ארגאניזם. מיין אויפגאבע איז אלזא צו שטארקען די בעוועגונג. מיר דארפען שטעלען דעם ריכטיגען דיאגנאז. מיר דארפען נישט היילען די פאליטישע אדער ווירטשאפטליכע דעפעקטען, מיר דארפען ווענדען אונזערע בליקען צו דער יוגענד. מיר וועלען נאך איבערלעבען שווערע צייטען. אין פונקט אזוי ווי הינדענבורג האט אמאל געזאגט, אז געווינען דעם וועלט-קריג וועט דער, וועמ'ס וועט האבען שטארקערע נערווען, אזוי אויך וועט ביי אונז זיגען דער ציוניזם דאן ווען ער וועט האבען שטארקע נערווען און אויטהאלטען אין שווערען קאמף, טאקע צוליב דעם דארפען מיר שאפען די רעזערווען פאר דער אידעע, — די רעזערווען — דאס איז אונזער יוגענד, איך וויל מאכען דעם פרוב צו שטארקען די רעזערווען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג. ברענגען אהין די יוגענד, וועלכע איז דורך אונז פולשטענדיג די פערנאכלעסיגט געווארען, איך וואלט געוואלט רעדען, זאגט ווייטער ה' ביסטריצקי, וועגען דער יוגענד נישט אין צוזאמענהאנג מיט'ן קריזיס אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. דאס פראבלעם פון דער יוגענד שטעהט איצט בכלל אויף דער טאג-ארדנונג פון דער גאנצער וועלט. ס'איז א צייט פון קולטור-ווערקלונג און די יוגענד דארף א תיקון. ס'איז אבער אנ'אונטערשיד. אין דער גרויסער וועלט איז פעראן די ברייטע אויספאסונג. אבער אין ציוניזם האט ערשט געמוזט קומען צו א קאטאסטראפע, כדי מיר זאלען פערשטעהען, אז מיר דארפען זיך ווענדען צו דער יוגענד.

די יודישע יוגענד לעבט איצט איבער דעמזעלבען קריזיס וואס די יוגענד אין דער גאנצער וועלט. מ'זוכט א אידעע. די יוגענד וויל ווירקליכקייט, שנעלע פערווירקליכונג פון אידעען-טעטיגקייט. דעריבער האבען ביי דער יוגענד גרויס ערפאלג פון איין זייט די פאשיסטישע בעוועגונג, פון דער אנדערער זייט די באלשעוויסטישע, ווייל דארט פרעדיגט מען, אז שוין צומארגענס וועלען די אידעען פערווירקליכט ווערען. דער אויפבוי פון ארץ-ישראל איז אבער א זעהר לאנגער פראצעס, א פראצעס אויף דורות. ארץ-ישראל קען נישט געשאפען ווערען שוין איצט. די יוגענד מוז בעקומען א ווירקליכקייט אין דער פארם פון ערציהערישע און קולטורעלע ווערטען.

אין ארץ-ישראל האט די יוגענד א ווירקליכקייט. זי בויט אליין און זעהט ווי ס'בויט זיך ארץ-ישראל. מיין אויפגאבע וועט זיין צו שאפען צווישען דער יוגענד א סינטעז פון מענשליכע און יודישע אידעאלען. איך וויל די ארץ-ישראל - ווירקליכקייט איבערטראגען אהער.

קודם כל די מענשליכע ווערטען וואס זענען געשאפען - געווארען אין ארץ-ישראל. ווי למשל: ארגאניזאציע, ארבייט, קולטור, קונסט, ליטעראטור א. א. איך בין נישט געקומען קיין פוילען זאמלען געלד. איך האלט, אז אויסער אזא מאן ווי ווייצמאן, וואס טראגט אויף זיך די פינאנציעלע לאסט אין ציוניזם, האט נאך געדארפט זיין אזא קראפט, וועלכע זאל טראגען אויף זיך די לאסט צון ערציהונג און שאפען די יוגענד התלהבות. מיר פערשפעטיגען אבער שטענדיג דעם צוג מיט א האלבע שעה.

פונקט אזוי גוט, ווי מיר האבען אויסגעשאמפט פון די יודען געלד, האבען מיר גלייכצייטיג געדארפט אריינזאמלען ארגאניזאציע, בעגייסטערונג, יודישען סטיל, אידעע א. א. ו. דעמאלס וואלט אונזער רעזערוואר געווען שטענדיג פול מיט יונגע כחות, וועלכע וואלט אויסגעטראגען די ציוניסטישע אידעע אויף זייערע שטארקע פלייצעס. איך בין געקומען קיין פוילען, כדי צו זאנדירען די יודישע יוגענד-בעוועגונג, זי שטודירען און וויסען ווי צו ארגאניזירען די גייסטיגע בעוועגונג ביי איהר. זאל אייך אויך נישט וואונדערן, אז די דאזיגע אויפגאבע האט אויף זיך גענומען דער קרן-קימת. די דאזיגע אינסטיטוציע איז איצט געווארען די לאבאראטאריע פון דער גאנצער ציוניסטישער בעוועגונג

נאכדעם ווי די פרעסע-פארשטעהער האבען געשטעלט דעם ה' ביסטריצקי פערשידענע פראגען האט זיך די אינטערעסאנטע קאנפערענץ פערענדיגט.

קרן-קימת לישראל, לאדז.

היינט, מאנטאג, דעם 14-טען מערץ האלב 9 אוונט קומט פאר אין לאקאל פון „פועלי ציון" (פעראייניגט מיט צ. ס) פעטער קאווער 83 א מיטינג א. נ.

„די יודישע ארבייטערשאפט און ציוניזם ביים איצטיגען מאמענט".

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: דער בעקאנטער העברעאישער שריפטשטעלער פון ארץ ישראל ה' נתן ביסטריצקי, ד"ר קראוש, ש. קאפלאן און יחיאל שאליט.

אייגאנג פריי!

1403

איבערגעלאָזט א גרויס פערמעגען און דאַך בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

א שוידערליכע געהיימניספולע פאַמיליען-טראַגעדיע אין װאַרשאַ.

אַ שוידערליכע געשיכטע האָט פּאַסירט אין װאַרשאַ, אויף שאַפּענאַ גאַס נומער 17.

אין דאָזיגען הויז האָט פערנומען אַ פיינע מעבלירטע װאוינונג פון דריי צימערן די אלמנה יוליאַ האַלאַשקעװיטש 67 י. אַ. מיט צוויי טעכטער, פון װעלכע איינע אירענאַ אַ פריילין, איז אַלט געװען 36 יאָהר און די צוױיטע עדי-טאַ 38 יאָהר.

די דאָזיגע פאַמיליע האָט אַמאָל פערמאָגט אַ גרויס גוט, אָבער שפּעטער האָט זי עס פערלוירען. צוליב דעם טאַקי איז דער פאָטער געשטאָרבען און די אלמנה מיט די טעכטער זענען געבליבען פער-איינזאַמט און קיין מענש פלעגט צו זיי נישט קומען.

לעצטענס האָט די עלטערע שװעס-טער אָנגעהויבען אַרבייטען אויף אַ פּאָס-טען און געכטען איז זי, װי תּמיד, אַװעק אין דערפריה צו דער אַרבייט, איבערלאָזענדיג אין שטוב די מוטער מיט דער שװעסטער.

אַרום האַלב 6 פאַרנאַכט האָט זי זיך אומגעקעהרט אַהיים. מיט די שליסלען, װעלכע זי האָט געהאַט ביי זיך, האָט זי אויפגעמאַכט די טיר. צו איהר פער-װאונדערונג האָט זי קיינעם אין דער װאוינונג נישט געזעהן. אינסטינקטיװ איז זי אריינגעלאָפען אין װאַנע צימער, װאו זי האָט דערזעהן אַ שרעקליך בילד.

אין װאַנע, װעלכע איז געװען רויט פון בלוט זענען געלעגען אָהן סימנים פון לעבען די מוטער און די שװעסטער.

אויפ׳ן היסטערישען געשריי פון דער פריילין זענען זיך צונויפגעלאָפען פיל שכנים און עס איז אַרויסגערופען געװאָ-רען די גיכע הילף. גלייכצייטיג איז אויך אָנגעקומען פאָליציי, װעלכע האָט פעסטגעשטעלט פאָלגענדעס:

די אלמנה האַלאַשקעװיטש האָט זיך פאַרנאַכט געמאַכט אַ הייסע װאַנע און, זיצענדיג אין װאַנע, האָט זי זיך איבער געשניטען מיט אַ מעסער די אָדע׳ן אויף די הענד. װען די טאָכטער אירע-נאַ האָט בעמערקט דאָס אומגליק, האָט זי גאָר נישט געקלערט, אריינגעלאָפען אין װאַנע-צימער און גלייך געמאַכט איבער זיך די זעלבע אָפּעראַציע.

די מוטער איז געפונען געװאָרען שוין אַ טויטע; די טאָכטער דאַגעגען האָט נאָך גע׳גוסס׳ט און אין שפּיטאָל איז זי קירצליך געשטאָרבען.

אין דער װאוינונג האָט מען געפונען אַ בריף מיט אַ צואה פון דער אַלטער זעלבסטמערדערין, װעלכע װייזט אָן גע נוי דער טאָכטער, װאו עס געפינט זיך זייערס אַ גרויס געלד-פערמעגען װי אויך אַ סך קאָסטבאַרע צירונג.

צוליב דעם פאַקט װעגען איבערגע-בליבענעם פערמעגען, האָט זיך דער זעלבסטמאָרד פערװאַנדעלט אין אַ גע-היימניש.

Dr. Feliks Bornstein

Cegieniana 4

טעלעפאָן 34-90.

ספּעציאַליטעט: אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

טעאַטער „סקאַלאַ“, ציגעל-גאַס 18.

די לעצטע פאָרשטעלונג פאַר׳ן אָפּפאָהרען פון אַרגענטינע פון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אַדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכנטען אַנסאַמבל. פרויען: הדסה, האַלימש, רעגינאַ, סאַלאָמאָן, פּאָדערמאַן, שייעװיטש. מענער: האַמבורגער, לאַװ, קורץ, קאָן, קראַנק, שטאַקפּעדער, ראַטשייז און אַנדערע.

היינט, מאָנטאָג, דעם 14 טן מערץ 8.30 אָװענד גרויסע פּאָ-פּולערע פאָרשטעלונג צו ביליגע פּרייזען די זעהר אויסגעצייכ-נעטע מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ פון פרײַמאַן

דער בלינדער מאָלער

מיט יוליוס אַדלער׳ן אין דער טיטעל-ראָלע.

אַכטונג! צו יעדען בילעט װערט צוגעגעבען גאַנץ אומזיסט דאָס הערליכע ליד: „װאָס געװען איז געװען“ מיט יוליוס אַדלער׳ס פאָטאָגראַפיע.

בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ“. אימפּרעסאַריאָ: א. שטאַקפּעדער.

מאָרגען דינסטאָג, דעם 15-טען מערץ

לעצטע געזעגענונגס-פאָרשטעלונג פון י. אַדלער

װאָס ??? װי ???

לעזט אין מאָרגענדיגען אַנאָנס. לעזט אין מאָרגענדיגען אַנאָנס.

Photographe

H. Sroka

ŁÓDŹ

Brzezińska 69

דאָס אַטעליער איז ניי-רעמאָנטירט און פערגרעסערט, װי אויך פערזעהען מיט די נייעסטע „עדיסאָן“-רעפלעקטאָרען.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז צוליב רעקלאַמע האָב איך איינגעפיהרט אויסער-געװעהנליכע נידריגע פרייזען אויף מיינע קינסטלערישע אויסגעפערטיגטע פאָטאָגראַ-פיעס װיט די אונטען - אויסגערעכענטען אויסנאהמס-פרייזען:

6 פּאָסטקאַרטען נ.פ. דאָפּעלט רעטושירט 3 זל.

6 קאַבינעט-בילדער „ 8 „

1 אָריגינאַל-פּאָרטרעט נ.פ. 8 „

אויסער דעם גרופּען-אויפנאַהמען אויסער׳ן אַטעליער װערען אויך אָנגענומען אויפן נאַהמען צו זעהר מעסיגע פרייזען. צופאָהר מיט׳ן טראַמװאַי נומער 1.

בעמ.: צו יעדען האַלבען טוץ פּאָסט-קאַרטען װערט צוגעגעבען אַ פּאָטאָ-פּאָרטרעט.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ ענטװאָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, װאָס װערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5106. אַ שט. לעזערין פון קאָש-טשעלנאַ גאַס.

T, A. K. J. 5107

5108 ל. קאָפּלאָװיטש

װעגען אייערע ענינים קאָנט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונ-זער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

5109. ב. פ. ז. 23.

אַ זאַבעזפּיעטשעניע קאָן מען בעקו-מען אין יעדען סטאַדיום פון פּראָצעס. אויב מען האָט אייך נישט געװאָלט גע-בען קיין זאַבעזפּיעטשעניע ביים אָפּגע-בען די אָנקלאַגע, קאָנט איהר דערלאַנ-גען נאָכאַמאָל אַ בקשה װעגען דער זאַבעזפּיעטשעניע פערשטעהט זיך, אַז איהר דאַרפט זיך פּעררופען אויף נייע מאָטיװען.

5110 אַ פּאָבאָראָװי.

כל זמן מען האָט אייך נישט אָפיציעל מיטגעטיילט, אַז איהר זענט ענטגילטיג אָנערקענט געװאָרען אַלס אָפּיעקון פון אייערע אומאַרבייטספעהיגע עלטערן, דאַרפט איהר זיך צושטעלען צו גלייך מיט די אַנדערע פּאָבאָראָװע.

5111. ש. ק.

עס איז אַ פראַגע צו דאָס אייגענטום פון מינדיעהריגען איז פערקויפט געװאָ-רען אויף אַן׳עפענטליכע ליציטאַציע אָדער נישט. אויב האָט דער אָפּיעקון פערקויפט דאָס אייגענטום אַליין, מעג ער אַפילו האָבען געהאַט די הסכמה פון דער ראַדאַ פאַמילינע קאָן דער מינדיעהריגער װען ער װעט װערען פולגעהריג אַנולירען דעם קנין. ער דאַרף אַפילו נישט מאָטיװירען זיין פערלאַנג, אַז ער איז דורכ׳ן קנין בע-עולה׳ט געװאָרען.

5112. ק. נ-ט.

דעם הויזװירט קאָן מען פערמשפּט׳ן צו אַ געלד-שטראָף פאַר איינאָרדנען אין זיין הויז אַ מנין אָהן ערלויבניש פון דער מאַכט.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט“

בײַם דערלאַנגען אַן׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט װערען דער קופּאָן פון דער ראַטע פון טאָג, װען די אָנפראַגע װערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן װעט מען ענטפער נישט געגעבען װערען.

גילטיג דעם 14. מערץ 1927.

אויף אָנפראַגען אָהן אונטערשריפט (נעמען אַ צייכען), געשריבען מיט בליי-אָדער, צו װעלכע ס׳איז נישט בייגעלייגט דער קופּאָן פון טאָג, װערט קיין ענט-פער נישט געגעבען.

5102. אַ פּאָבאָראָװי פון קאָמיענאַ.

אויב אייער מוטער איז עלטער פון 45 יאָהר אונאָפּהענגיג פון איהר געזונד-צושטאַנד װערט זי שוין אַזוי אויך אָנ-ערקענט אַלס אומאַרבייטס-פעהיגע און אונטערליגט נישט קיין שום מעדיציני-שע אונטערזוכונג. מען קען אָבער קװעסטיאָנירען איהר אָנגעװיזענקייט דוקא אויף אייערע פערדינסטען.

5103. נ. פון פּאָלודניאָװע 36.

דער מלוה האָט דאָס רעכט נישט צו דערלאָזען דורכפיהרען דעם קנין פון דער אונטערנעהמונג, קוים איז זיין חוב נישט פערזיכערט מיט דער היפּאָ-טיק, אָדער משכון און דער קויפער װיל דעם חוב אויך נישט איבערנעהמען. פערופט זיך אויפ׳ן אַרטיקעל 61 פון דעקרעט פון 7. פעבר. 1919 װעגען האַנדעלס רעגיסטער.

5104 װ—ן.

דער אינהאַלט פון בעשולדיגונגס-אַקט איז נאָך פאַר׳ן געריכט נישט מאַסגע-בענד. איבריגענס פערופט זיך אַפילו נישט דער פּראָקוראָטאָר אויף די טעזן פון בעשולדיגונגס-אַקט.

אַ שטראָף דראָהט אייך גאָר אין דעם פאַל, װען די אויספאָרשונג האָט בעגען אייך צוזאַמענגענומען בענוג בע װייזען.

די, װעלכע אזעװ האָט פעראַטען.

31) בעאַרבייט פאַר׳ן „נייעם פאָלקסבלאַט“ לויט פערשידענע מאַטעריאַלען.

פון איטאַליען איז לעבעדינצעװ גע-פאָהרען קיין פּאַריז, פון װאַנען ער האָט זיך פערנומען קיין רוסלאַנד. ער האָט גערעכענט אין פּאַריז צו פערבליי-בען אַ קורצע צייט, װעלכע איז איהם נויטיג געװען אויסצופיהרען אַ געװיסע אַרבייט, כדי לייכטער אָװעקצופאָהרען קיין רוסלאַנד. דאָס איז געװען אַ ליטע-ראַרישע אַרבייט, פאַר װעלכער מ׳האָט בעקומען פינף פראַנק אַ טאָג. אויף אַ טייל פון דעם געלד האָט ער געלעבט און דאָס איבעריגע האָט ער געזאַמעלט אויף דער רייזע. ביסלעכװייז האָט ער פערקלענערט די הוצאות און ענדליך אָנגעהויבען פיהרען זיין אַמאָליג „רוי-מיש“ לעבען. ער האָט פשוט געהונגערט און האָט זיך אַפילו אַליין געװאַשען די װעש. ער האָט זיך אַרויסגעצויגען פונ׳ם בעקװעמען צימער, װאו ער האָט גע-האַט געװאוינט פאַר 20 פראַנק אַ חודש און זיך געדונגען אַ בוידעם - שטיבעל. פון נישט דערעסען און טאָגעל אין פרישער לופט פלעגט ער אָפט בעקומען קאָפּ-װעהטאָג, נאָר ער פלעגט אָפט זאָ-גען: „דערפאַר קאָן אַ בורזשוי נישט האָבען אַזאַ פערגעניגען פון עסען, װי איך“. ער פלעגט זיך אַליין פערריכטען דעם איינציגען אַנצוג, װאָס ער האָט פערמאָגט. ער האָט גוט געקאָנט פרע-סען, נישט ערגער פאַר אַ שניידער און יעדעסמאָל, װען ער פלעגט זיך פער-נעהמען צו געהן צו אַ „בורזשוי“, פלעגט ער זיך אַליין אויספּרעסען דעם אַנצוג.

לעבעדינצעװ האָט זיך צוגעגרייט צו רעװאָלוציאָנערער אַרבייט אין רוס-לאַנד, און פאַר רעװאָלוציאָנערער אַר-בייט האָט ער בעהאַלטען הויפּטזעכליך די קאַמפּס - טעראָריסטישע. ער האָט אָנערקענט, אַז נישט יעדער איז צו אַזאַ אַרבייט פעהיג. נאָר זיך האָט ער געהאַלטען פאַר פולקאָם צוגעפּאַסט צו טעראָריסטישער טעטיגקייט. פאַר טע-ראָריסטישער אַרבייט זענען נויטיג ספּע-ציעלע כאַראַקטערען, בעזונדערע אייגענ-שאַפטען, דער עיקר קאַלטבלוטיגקייט. די לעצטע אייגענשאַפטען האָט ער בע-זיצט אין דער פולער מאָס.

קומען קיין רוסלאַנד אונטער זיין אייגענעם נאָמען האָט ער נישט געקאָנט, װייל ס׳האָט איהם געדראָהט די גע-פאַהר אויף אַרעסטירט צו װערען. אָפּ-געפּערט װעגען זיין קאָמפּראָמיטירטער פּאָליטישער פערגאַנגענהייט אין רוס-לאַנד, איז ער גוט געװען בעקאַנט דער רוסישער אָכראַנקע מיט זיין פּאָליטישער טעטיגקייט אין איטאַליען און בעזונ-דערס מיט זיין אַגיטאַציע געגען בעזוך פון ניקאָלאַי II אין איטאַליען. אַ חוץ דעם האָט ער זיין אויסלענדישען פּאַס נאָך אין רוסלאַנד איבערגעגעבען דעם אונלעגאַלען רעװאָלוציאָנער שטיפּטאָפּ-זילבערבערג׳ן, און דער פּאַס איז אַריינ-געפאַלען אין די הענד פון דער פּאָלי-ציי. לעבעדינצעװ איז אַלזאָ בעפאָהרען קיין רוסלאַנד אַלס איטאַליענישער אונ-טערטאַן מיט אַ ריכטיגען פּאַס פון אַ איטאַליענישען דאָקטאָר אַגראָנאָם מאַריאָ קאַלװינאָ. לעבעדינצעװ האָט אויסגע-צייכנט געקענט די איטאַליענישע שפּראַך און דאָס איטאַליענישע לעבען. ס׳איז איהם דעריבער זעהר לייכט גע-װען צו שפּילען די ראָלע פון אַ איטאַ-ליענער. געפאָהרען איז ער קיין פּע-טערבורג אַלס קאָרעספּאָנדענט פון איטאַ-ליענישע צייטונגען, דער אמת׳ער מאַ ריאָ קאַלװינאַ האָט רוהיג געלעבט װייטער אין איטאַליען.

לעבעדינצעװ האָט זיך פערנומען אַריינצוטרעטען אין דער קאַמפּס-אָרגאַ-ניזאַציע פון די סאָציאַל-רעװאָלוציאָ-נערען. לויט זיינע אָנשויאונגען איז ער געװען אַ דעמאָקראַט און סאָציאַליסט מיט די נייגונגען פון אַנאַרכיזם. ער האָט אַפילו נישט סימפּאַטיזירט מיט דעם אָפיציעלען פּראָגראַם פון די ס. ר., נאָר דער צענטראַל-קאָמיטעט פון די סאָציאַל-רעװאָלוציאָנערען איז נישט געװען זעהר שטאַרק מקפּיד בנוגע די פּאַרטייאישע אָנשויאונגען פון די מיטגלידער פון דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע. פון זיי האָט זיך נאַטירליך געפאָדערט זיי זאָלען זיין געטרייע און אַבסאָלוט עהרליכע רעװאָלוציאָנערען.

לעבעדינצעװ האָט זיך אָפּגערעדט מיט זיינע נאָהענטסטע פריינד צו קאָ-רעספּאָנדירען זיי אָפט פון רוסלאַנד. יעדענפאַלס אויס פּאָרזיכטיגקייט איז בעשלאָסען געװאָרען צו שרייבען פראַנ-צויזיש און לויט אַן׳אָפּגערעדטען שיפער.

אין זומער 1907 איז לעבעדינצעװ-קאַלװינאַ אָנגעפאָהרען קיין רוסלאַנד. אין טאָג פון אָפּפאָהרען האָט ער גע שריבען צו זיינעם אַ פריינד: „פערענ-דיגט אַלע ענינים, היינט — אין װעג, מאָרגען װעל איך זיין דאָרט. כ׳פיהל זיך אויסגעצייכנט, אפשר אַזוי, װי נאָך קיינמאָל נישט. אויף דער נשמה — אַ פולשטענדיג גלייכגעװיכט“.

לעבעדינצעװ איז בשלום אַריבער די גרענ׳ץ, אָנגעקומען קיין פּעטערבורג און דאָרט בעלד אַריין אין זיין ראָל פון אַן׳אויסלענדער. די ראָלע האָט ער געשפּילט װי אַ מייסטער, זיין איטאַ-ליענישער אַקצענט און אויסשפּראַך איז געװען װאונדערבאַר. ער האָט זיך אַזוי אויסגעשולט און צוגעװאוינט צום איטאַליענישען אַקצענט, אַז ער האָט דער-נאָך שוין אַנדערש נישט גערעדט רוי-סיש, װי אַן׳איטאַליענער. איינמאָל איז ער געװען ביי זיינעם אַ חבר. אינמיטען איז אָנגעקומען אַ רעװאָלוציאָנער, װעל-כען לעבעדינצעװ האָט נישט געקענט, און ער האָט אָנגעהויבען צו שפּילען זיין ראָלע פון אַן׳אויסלענדער. װען לעבעדינצעװ איז אַװעק, האָט דער אָנ-געקומענער געפרעגט, װער דאָס איז. מ׳האָט איהם געזאָגט, אַז דאָס איז אַן׳-איטאַליענישער קאָרעספּאָנדענט, אויף װאָס ער האָט זיך אָנגערופען: „אַך, די איטאַליענער! אומעטום זענען זיי פול!“.

אַ. פּאָליאַקאָװ, לעבעדינצעװ׳ס אַ שול חבר, האָט איהם איינמאָל געטראָ-פען אויף דער גאַס. לעבעדינצעװ איז געװען אַזוי „פערגרימירט“, אַז פּאָליאַ-קאָװ, װעלכער האָט איהם נישט גע-זעהן עטליכע יאָהר, איז געבליבען שטעהן אין צװייפעל: צוגעהן צו איהם, אָדער נישט? לעבעדינצעװ, אָדער עמיץ אַנדערש?

(פאָרטזעצונג קומט).

זהן בעקומט אן אמעריקאנער ירושה
און זיינע יורשים רייסען זיך שוין ביי זיין לעבען.

בעת דער וועלט מלחמה איז אויפ'ן פראנצויזישען פראנט געפאלען פון א פיינדליכער קויל דער זעלנער פון דער אמעריקאנער ארמעע פישעל גדאק, א פוילישער בירגער, וואס האט געשטאמט פון א קליין שטעטעל ביי לובלין. ערשט מיט א קורצער צייט צוריק האט דער פאטער פון געפאלענעם וואלף גדאק, 75 יאהר אלט, וואס איז געבליבען אין דער אלטער היים, בעקומען א מעלדונג פון דער אמעריקאנער רעגירונג דורך דעם קאנסולאט אין ווארשא, אז ער דארף אפנעהמען פאר זיין געפאלענעם זוהן אן ענטשעדיגונג פון צעהן טויזענד דאלאר, אויף וועלכער סומע דער זוהן איז געווען פערזיכערט. וואלף גדאק איז אן אלמן. ער האט געלעבט אין שטעטעל אויף גרויסע צרות. קיינער האט זיך אויף איהם נישט אומגעקוקט, הגם ער האט אין שטעטעל געהאט זיהן און טעכטער. אז מען האט זיך אין שטעטעל דערוואוסט, דאס דער אלטער גדאק איז פלוצלינג בעגליקט געווארען מיט 10 טויזענד דאלאר פאר זיין געפאלענעם זוהן, איז געווארען ליהודים'דיג. יעדער האט איהם געוואלט ביי זיך אין שטוב. ער איז געווארען א חשוב סיי אין שטעטעל, סיי ביי זיינע קינדער און קרובים.

ווען עס איז געקומען די צייט צום פאהרען קיין ווארשא אפנעהמען די 10 טויזענד דאלאר, זענען מיט גדאק'ן מיטגעפאהרען זיין זוהן אברהם און די שנור, ווי אויך עטליכע קרובים, וויל אליין האבען זיי דאך מורא געהאט צו לאזען פאהרען דעם אלטען פאטער נאך דעם אוצר. אנקומענדיג קיין ווארשא האט דער אלטער גדאק געגעבען דעם ווילען פון זוהן, שנור און קרובים, געפאדערט, אז מען זאל צופאהרען צו זיין זוהן לייב, וואס וואוינט אויף כמיעלנא 104, מיט וועלכען ער האט זיך שוין נישט געזעהן זינט פיל יאהרען. דעם אלטען האבען געפעהלט געוויסע דאקומענטען, און מען האט איהם אין אמעריקאנער קאנסולאט מיט אמאל די גאנצע סומע נישט אויסגעצאהלט, נאר וויל ער איז אלט און ארעם, האט מען איהם דערווייל געגעבען דריי הונדערט דאלאר. דערנאך קלויבט מען זיך מיט דעם פאטער אהיימצופאהרען אין שטעדטעל אריין, כדי צו ברענגען די פעהלענדע דאקומענטען. דער ווארשאווער זוהן לייב לאזט נישט. דער צווייטער זוהן אברעאברהם שלעפט דעם פאטער אהיים. נאך לאנגע ארומרייסעניש'ען און אמפערען זיך, פאהרט דער פאטער בכלומרשט אהיים און מען לאזט זיך צום וואקזאל.

בעת דער זוהן אברהם איז געווען פערנומען מיט דעם קויפען ביי דער קאסע די בילעטען, איז דער פאטער, פלוצלינג, צעצט אויף א געהיימנישפולען אופן נעלם געווארען, הגם די שנור און די קרובים האבען פון איהם די גאנצע צייט קיין אויג נישט ארונטערגעלאזט. מען לויפט איהם זוכען איבער דעם וואקזאל, אין צוג. ער איז נישטא. אינצווישען ריהרט דער צוג און דער זוהן מיט דער פרוי און קרובים פאהרען אהיים אהן דעם פאטער.

אהיימקומענדיג האבען זיי זיך ערשט דערוואוסט, אז דעם אלטען גדאק האט פון זיי „צוגע'גנב'עט" דער ווארשאווער זוהן לייב און ער האלט איהם ביי זיך. דער אלטער האט א פנים בעסער געוואלט פערבלייבען אין ווארשא — ווי ער זאגט אליין — כדי זיך צו דערכאפען א ביסעל אין געזונד און מאקי זיך אפנעהמען פאר דער גאנצער צייט.

דער זוהן אברהם מיט זיין פרוי און קרובים לאזען זיך צוריק קיין ווארשא, כדי אהיימצוברענגען דעם פאטער מיט כח. זיי קומען צו לייב גדאק'ן אויף כמיעלנא 104 — דער אלטער איז נישטא. עס קומט צו גרויסע סקאנדאלען. לייב טענה'ט, אז דער פאטער איז נישטא ביי איהם און ער ווייסט בכלומרשט אליין נישט וואו ער געפינט זיך. זעהענדיג, אז זיי קאנען מיט לייב'ן גדאק'ן נישט דורכקומען און ווייסענדיג אויך זיכער, אז ער בעהאלט אויס דעם פאטער, כדי אפצולעקען פון איהם א פעט ביינדעל, און כדי די סומע, וואס דער אלטער וועט אפנעהמען זאל אריינפאלען אין זיינע הענד, האבען זיי זיך געווענדעט מיט אן אנקלאגע צום פראקוראר ביי'ם ווארשאווער קרייז-געריכט, פאדערענדיג צו בעשטימען א ספעציעלען אפוטרופוס איבער'ן אלטען גדאק און פערזיכערען די טיילען פון דער ירושה, וואס פאלען אויס אויף זייער חלק. איצט האט די פאליציי, וועלכע פיהרט שוין אן אויספארשונג, דעם אלטען גדאק שוין ענטדעקט — טאקי ביי'ם זוהן לייב אין דער היים. דער פאטער טענה'ט אבער, אז אהיים וויל ער נישט פאהרען און ער וויל בעסער אויסלעבען זיינע יאהרען אין ווארשא.

די גריפע=עפידעמיע

מאג טעגליך לייענען מיר אין די צייטונגען די אלארמירענדע ידיעות פון דער גאנצער וועלט וועגען דער פערשפרייטעטער גריפע-עפידעמיע. עס איז א פאקט, אז שוואכע און בלוטארימע זענען

מעהר נעגייגט זיך אנצושטעקען

דעריבער דארפען מען שטארקען דעם ארגאניזם מיט די

שאקאלאד
Plutos

וועלכע קרעפטיגט, גיט בלוט און כוחות וועיל אויסגעארבייט דורך די געזונדסטע און נארהאפטסטע רויע פראדוקטען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען.
נעמט א פון 6–7, זונטאג פון 3–4.

א הארציגע
זייט געזונד

ווינש איך מיינע ליבע עלטערן, געשוויסטער, פאמיליע, פריינד און בעקאנטע צו מיין אפפאהרען נאך קאנאדא

סימאן יאשונסקי.

צו מיין אפפאהרען נאך קאנאדא ווינש איך א

זייט געזונד

די רעדאקציע, אדמיניסטראציע און זעצעריי פון „נייעם פאלקסבלאט" און ווינש אייך א פעסטען עקזיסטענץ ווי אויך א גליקליכע צוקונפט.

סימאן יאשונסקי.

די פרוי וואס האט געהרג'עט
(ענדע פון 3-טע זייט).

אבער די מעשה האט נאך א פיקאנטערע זייט, דער זינגער גראזאווסקא האט פערזיכערט זיין לעבען אין צעהן טויזענד דאלאר לטובת דער פרוי. איצט פרעגט זיך די אלטע שאלה: „הרצחת וגם ירשת", עס וועט אויסקומען, אז דערפאר, וואס זי האט דערהרגעט דעם מאן בעקומט זי א פרעמיע פון צעהן טויזענד דאלאר! די זאך ווערט נאך געפעהרליכער, ווייל עס קענען זיך געפינען נאך אנדערע אמאטארקעס, וואס וועלען נאכטאן איהר ביישפיל, וועלען רייך ווערען אויפ'ן חשבון פון די פערליבטע מענער.

דאס געזעץ זעהט פאר דאס אין פאל, ווען דער, וואס בעקומט די פערזיכערונגס-פרעמיע איז די סיבה פון טויט איז מען איהם מעביר נחלה און די פרעמיע ווערט ארויסגעגעבען די איבעריגע יורשים. אויב אזוי דארף די פרוי נישט בעקומען די צעהן טויזענד דאלאר. עס זענען דאך אבער דא יוריסטען אויף דער וועלט און וויען איז גראד רייך אין דעם ארטיקעל און די יוריסטען וועלען זיך שוין בעמיהען צו בעווייזען, אז די פרוי איז גאט די נשמה שולדיג, אז זי האט נישט געוואלט הרגע'ענען, אדער אז זי איז נישט ביים זינען, א כלל, מען וועט שוין געפינען ארגומענטען אויף ארויסצובעקומען דאס ביסעל דאלארען. און די יונגע אלמנה וועט נאך אמאל טון א גוטען שידוך, ווייל זי וועט זיין רייך, העלדיש און שעהן איז זי דאך בעווים.

אט אזוי זעהט אויס אין וויען — א פרוי וואס האט געהרג'עט.

י. פ-ר.

הויבען צו שושקען, געבען אנצוהערעניש, אז די מעשה איז נישט אזוי גלאטיג, אז דא איז פערמישט די פרוי פון פראפעסאר א.א.וו. און דער ארימער פראפעסאר טוט נאך די לייט א טובה, טרעט ארויס אין דער פרעסע מיט אן אפענעם בריוו, אין וועלכען ער ווארענט די אלע, וואס רעדען לשון-הרע אויף זיין פרוי, אז ער וועט זיי גיכער שווייגען און וועט ציהען די נויטיגע קאנסעקווענצען. עס פערשטעהט זיך, אז דער ארויסטריט פון פראפעסאר האט ערשט רעכט געגעבען דעם עולם שטאף צום רעדען.

אינטערעסאנט איז אין דער בלוטיגער טראגעדיע דער פאקט, וואס די פרויען זענען זעהר בעגייסטערט פאר דער העלדין. מען שיקט איהר בלומען און געשענקען, מען רעדט פון איהר ווי פון א צווייטער זשאן ד'ארק און מען איז גרייט איהר צו שטעלען שוין ביים לעבען א דענקמאל. עפעס א קלייניגקייט די גבורה, וואס זי האט בעוויזען? זי האט דערמארדעט א אומבעוואפענטען מענשען, אויף וועלכען זי האט געהאט א חשד, אז ער איז איהר נישט גאנץ געטריי! דא ווייזט זיך ארויס דער אונטערשיד אין דער פסיכאלאגיע צווישען מענער און פרויען. ווען א מאן בעגייט אזא טאט נעגען א פרוי בעדויערט מען איהם, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס די נאטור האט עס איהם דערלויבט און די געשיכטע האט איהם אין משך פון טויזענדער יאהרען דערצו געוואוינט. די פרויען זענען אבער ענג-הארציג עגאאיסטיש, און ווייזען ארויס אין דעם פאל די בעהאלטענע נקמה-דורשט, וואס ברענגט זיי.

„די שווארצע כריזאנטעמע".
עקזאטישער ראמאן.

(41

— איהר האט געלייענט מארקיז? וועגען דעם אנפאל איז שוין געמאלדען אין די צייטונגען. נישט ארייננלאזען זיי, וועט עס ארויסרופען גאסען-אונרוהען.

— איהר זענט גערעכט, וואס-זשע טוט מען? האט געפרעגט דער געזאנדטער.

— איך מיין — האט געזאגט יאמאטא — אז מען דארף די חברה-לייט יא ארייננלאזען און... זיי בינדען און דאן ארויסרופען דעם פאליציי-פרעפעקט, בעווייזען, אז זיי זענען געקומען אין דער געזאנדשאפט מיט געוועהר, כדי צו מאכען אן אנפאל... די פאליציי וועט דאמאלס זיין געגען זיי, די געזעלשאפטליכע מיינונג מיט אונז, ווייל וואס הייסט עס עפעס אנפאלען אויף א פרעמדער געזאנדשאפט. וועגען דער פרינצעסין וועלען מיר טענה'ען, אז מיר, ווייסען נישט פון וואס צו זאגען.

— א גלענצענדער איינפאל! — האט זיך ענטציקט אויך דער מארקיז — אבער ווי שפעט איז איצט און ווען גרייטען זיך די חברה אהערצו קומען?

— 5 א זייגער.

— ס'איז דאך שוין 5, לויף נאר שנעל, קלינג אן צום פרעפעקט.

יאמאטא האט שוין נישט בעוויזען צוצולויפען צום טעלעפאן, איבער דער גאנצער געזאנדשאפט האבען שוין געקלינגען אלארמירענדע גלעקלעך. באלד הינטער דער טיר האט איהם בעגעגנט דער דאקטאר מיט אזא פלאמענדען פאטש, אז עס האט זיך יאמאטאן אויסגעוויזען, אז עס פליהען איהם פונקען פון די אויגען.

א ביסעל ווייטער האבען זיך מיט קאנעצקי'ן געראנגעלט 4 שפיאנען, וועלכע האבען בעוויזען אנצולויפען און אנצוכאפען קאנעצקין ביי די הענד.

קאנעצקי האט זיך געשלאגען, ווי א לייב. די 4 שפיאנען זענען אבער געווען שטארקער. זיי האבען איהם פעסט געהאלטען און נישט ארויסגעלאזט פון זייער קרייז.

דער דאקטאר האט זיך אומגעקוקט און בעמערקט אין וואס פאר א געפאהר עס געפינט זיך זיין פריינד. ער האט אפגעלאזט יאמאטא'ן און... צוויי רעוואלווער שאסען האבען באלד אוועקגעלעגט צוויי שפיאנען, די אנדערע צוויי האבען זיך אויף גיך אפגעטראגען.

ביידע חברים זענען מיט די רעוואלווערן אין די הענד ארויף אויף די טרעפען אין דער הויך.

אויף דעם טומעל איז ארויס דער געזאנדטער.

דערזעהענדיג די בעוואפענטע, האט ער געוואלט זיך צוריק ציהען אין צימער אריין. דער דאקטאר האט איהם שוין אבער בעמערקט.

— שטעה, דו אלטער, איצט וועסטו זיך שוין נישט אויסדרעהען, — האט איהם אנגעכאפט קאנעצקי.

— וואו איז כריזאנטעמא? האט אויסגעשריגען דאקטאר לעווי.

— בערוהיגט זיך מיינע הערען — האט מיט א זיס קול'עכל אנגעהויבען דער געזאנדטער — בערוהיגט אייך, קומט אריין אינוועניג אין די צימערן וועט איהר זעהען כריזאנטעמען... עס איז געווען אומזיסט דער גאנצער גערודער... זעצט אייך, איך וועל שיקען זאגען דער פרינצעסין, אז איהר ווילט זי זעהען, אז איהר ווארט אויף איהר.

דער רוהיגער טאן פון דעם געזאנדטען האט אפגעשוואכט דעם קריגערישען קוראזש פון די חברים, זיי האבען זיך אוועקגעזעצט.

דער געזאנדטער האט אנגעקלונגען און ווען עס איז אריין דער קאמערדינער האט ער בעפוילען:

— געהט מעלדעט דער פרינצעסין, אז דאקטאר לעווי ווארט אויף איהר און וויל זי זעהען.

ער האט אבער דערביי אונבעמערקט א ווונק געטון דעם קאמערדינער, אז ער זאל דעם בעפעהל נישט אויספיהרען.

דער קאמערדינער האט פערשטאנען.

דער דאקטאר איז דערווייל געזעסען ווי אויף שפילקעס עס איז אדורך 5 מינוט, דער דאקטאר האט פערלוירען דאס געדולד.

— וואו איז די פרינצעסין, איז ער אויפגעשפרונגען — עפיס איז דא נישט גלאטיג!

— בערוהיגט זיך, דאקטאר, א דאמע דארף שטענדיג פיל צייט צו מאכען איהר טואלעט, זי וועט דאך געפעלען.

עס איז אדורך נאך א פאר מינוט.

דער דאקטאר האט נישט אויסגעהאלטען, ער איז אויפגעשפרונגען און זיך געלאזט צו דער טיר.

— דו, קאנעצקי, היט דא אפ דעם געזאנדטען, איך וועל געהן אפזוכען כריזאנטעמא'ן, זיי האבען זי מסתמא צו ווייט פערבעהאלטען.

אין דערזעלבער מינוט האט זיך אויפגעעפענט די טיר און אויף דער שוועל האט זיך בעוויזען דער פאליציי פרעפעקט מיט צוויי פאליציאנטען.

— אין נאמען פון געזעץ בעט איך אייך, מיינע הערען, אפצוגעבען אייערע רעוואלווערען. — האט זיך געווענדעט דער פרעפעקט צום ד"ר לעווי און צו קאניעצקין.

— שעהמט אייך, ה' פרעפעקט — האט אין א ווילדען צארן אויסגעשריגען קאנעצקי — שעמט אייך, איהר האלט אונטער די יאפאנישע באנדיטען, די מערדער, וועלכע פאלען אן אין מיטען העלען טאג אויף די גאסען פון פאריז אויף פרידליכע בירגער, כאפען אויף פרויען און פערוואונדען מענשען! מיר זענען געקומען בעפרייען די פרינצעסין...

(פארטזעצונג קומט)

נתן ביסטריצקי אין לאָדז.

אַ אַרבעטער-מיטינג.

הײנט 9 אָוונט קומט פאָר אין לאָקאַל פון „פועלי-ציון" (פעראײניגט מיט צ. ס.) אײנגעאָרדנט דורך דעם אָרטס-קאָמיטעט פון „קרן-קימת" אַ אַרבײטער-מיטינג א. נ. „דאָס אַרבײטענדע ארץ-ישראל אויפ'ן באָדען פון קרן'קימת לישראל".

אין דעם מיטינג בעטײליגט זיך דער בעקאַנטער שריפטשטעלער ה' נתן ביסטריצקי פון א"י. ה' ב. רעכענט זיך פאַר אַ קענער פון דעם לעבען פון דער ארץ-ישראל'דיגער אַרבײטערשאַפט און האָט זיך לעצטענס בעריהמט געמאַכט מיט זײן ווערק „ימים ולילות", אין וועלכען עס ווערט אָבגעשפיגעלט די שאַפונגס-פרײדען ווי אויך די לײדען פון דעם אַרבײטער-צבור אין א"י.

אין דעם מיטינג בעטײליגען זיך אויך די ה"ה: ד"ר קראַוס, ש. קאַפּלאַן, יחיאל שאַלים.

יוגענד-פערזאַמלונגען.

הײנט, 7 אָוונט קומט פאָר אין לאָקאַל פון די אַקאַדעמישע יוגענד „ירדניה" (פּאָלודניאָווע 36) אַ גרויסע פערזאַמלונג מיט דער בעטײליגונג פון ה' נתן ביסטריצקי פון א"י און דיר. א. פערלמאַן.

* * *

די יוגענד-אָרגאַניזאַציעס „הסתדרות-השומרים" און „נורדיניה" רופען צוזאַמען הײנט אָוונט אין לאָקאַל פון „השומר" אַ פערזאַמלונג.

דער העברעאישער דיכטער ה' נתן ביסטריצקי וועט רעפערירען אויף דאָס טעמאַ די ראָל פון דער יודישער יוגענד אינם אויפבוי פון א"י.

אַלגעמײנע פערזאַמלונג פון שנײ-דער-מײסטער-פעראײן.

אין אײגענעם לאָקאַל איז פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמײנע פערזאַמלונג. די פערזאַמלונג עפענט פרעזעס ה' גלאַטמאַן און אַלס פאָרזיצער ווערט געוועהלט ה' צאַריסקי. עס ווערט אָפּגעגעבען דער קאַסע- און טעטיגקײטס-בעריכט, וועלכער ווערט דורך דער רעוויזיר-קאָמיסיע בעשטעטיגט. עס בעטײליגען זיך אין דער דיסקוסיע איבער'ן בעריכט די ה"ה: גלאַטמאַן, הערשקאָוויטש, ראָזענשטײן און ווײנגאַרטען. ה' קאַזימיערסקי טראָגט אַרײן אַ רעזאָלוציע: „אויסהערענדיג דעם טעטיגקײטס-בעריכט פון דער פערוואַלטונג דריקט אויס די אַלגעמײנע פערזאַמלונג דעם פולען צוטרוי דער פערוואַלטונג פאַר איהר ביז-איצטיגער אַרבײט לטובת דעם פעראײן, און געהט איבער צו דעם ווײטערדיגען פונקט פון טאָג-אָרדנונג

עס ווערען נאָך בעטראַכט די פונקטען בודזשעט און פערשידענעס. די צווײטע פערזאַמלונג איז געפיהרט געוואָרען אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' קאָזשימיערסקי.

עס זענען פאָרגעקומען וואַהלען, וואָס האָבען געגעבען פאָלגענדען רעזולטאַט:

אין דער פערוואַלטונג זענען אויסגעוועהלט געוואָרען: ה"ה קאָזשימיערסקי, הערשקאָוויטש, גלאַטמאַן, צאַריסקי, קרישטאַל, בעסער, יאַנאָווסקי, גאָלדקאָפּף, ראָזענשטײן, ח. ראָזענבלאַט, קאַזאַנאָווסקי און וואַלדמאַן.

קאַנדידאַטען: קווישמינסקי, הענעכאָוויטש, לעווקאָוויטש, ליבערמאַן.

רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: געלאַסען, ש. קאָטשקע, כײטאָוויטש, גערשאָנאָוויטש.

דערמיט ווערט די פערזאַמלונג געשלאָסען.

אַפּטײקען

הײנטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) הײנט מאָנטאָג דעם 14. מערץ דיזשורירען בײנאַכט פאָלגענדע אַפּטײקען: בר. וואָיציעכאָווסקי (נאַפּיורקאָווסקאַ 27), וו. דאַניעלעצקי (פּיאָטרקאָווסקאַ 127), פּ. אילניצקי און י. ציממער (וואָלטשאַנסקאַ 37), לײנוועבער (נײער מאַרק 2), י. האַרטמאַן (מלינאַרסקאַ 1) י. קאַהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 08).

פאַר אַ יודיש קינסטלעריש טעאַטער אין לאָדז.

באַנקעט לכבוד יוליוס אַדלער'ן.

הײנט קומט פאָר אין סקאַלאַ-טעאַטער דער לעצטער אויפטריט פון יוליוס אַדלער אין לאָדז. ס'וועט געשפּילט „דער בלינדער מאָלער".

*

אין לאָדז גרינדעט זיך איצט אַנ'אָפּטײלונג פון דער וואַרשאַווער טעאַטער-געזעלשאַפט „יודישע ביהנע", דער צוועק פון דער געזעלשאַפט וועט זײן, צו שאַפען אין לאָדז אַ יודיש-קינסטלעריש פאָלקס-טעאַטער. בראָש פון דער אַקציע, וועלכע ווערט אונטערגענומען וועט שטעהן. יוליוס אַדלער, וועלכער פאָהרט אָפּ אויף 3 חדשים קײן אַרגענטינאַ און וועט, נאָכ'ן צוריקקומען, זיך שטעלען אין דער שפּיץ פון דעם טעאַטער.

כדי צו לײגען דעם גרונד-שטײן פון דעם טעאַטער, קומט הײנט, מאָנטאָג פאַר אַ באַנקעט לכבוד יוליוס אַדלער'ן, אויף וועלכען ס'וועלען אויך זײן פון וואַרשאַ: ד"ר מיכאַל ווײכערט, ה' יוב'לער און אַנדערע. צום באַנקעט זענען אײנגעלאַדען אַ רײהע חשוב'ע לאָדזער בירגער און כלל טוער.

ערפאָלג פון אַדאָלף בערמאַנ'ס בילדער אויסשטעלונג.

ווי ס'איז געווען פאָראויסצוזעהן, האָט די ארץ ישראל בילדער-אויסשטעלונג פון בעריהמטען יודישען קונסט-מאָלער אַדאָלף בערמאַן אין די סאַלאָנען פון דער „שטאָטישער קונסט-גאַלעריע" אַרויסגערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג בײ די ברײטע שיכטען פון דער לאָדזער בעפעלקערונג. אין משך פון דער וואָך, וואָס די אויסשטעלונג איז אָפען, האָבען זי שוין בעזוכט העכער טויזענד מענשען און פיל פון די בילדער זענען פערקויפט געוואָרען.

אַדאָלף בערמאַנ'ס בילדער-אויסשטעלונג איז אַ לעבעדיגער גרוס פון נײעם אין אַלטען ארץ-ישראל. די העכער 200 פּראַכטפולע בילדער בעצויבערן דעם צושויער מיט זײער פאַרבען-רײכקײט, ליכט-ניואַנסען און מיט זײער מזרח-רײך. לאַנג האָט שוין דאָס יודישע לאָדז נישט געהאַט די געלעגענהײט צו בעוואונדערן אַזאַ אינטערעסאַנטע און פּראַכטפולע בילדער-אויסשטעלונג, ווי אַדאָלף בערמאַנ'ס ארץ-ישראל-לײוועטער.

השבת אבדה

ס'איז פערלוירען געוואָרען: אַ פּאָרטפעל מיט אַ מיליטער-ביכעל און אַ וועקסעל אויף 100 זל. צאָהלבאַר דעם 3-טען מאַי אויסשטעלער א. באַרנשטײן, פּאָמאָרסקאַ 22, אָרדער נ. דונקעלמאַן, ווי אויך פערשידענע פּאַפּירען. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אָבצוגעבען צו
ברוך דונקעלמאַן, אַלעקסאַנדריסקאַ 14.
דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אומגילטיג. 1397

מעכאַנישע שטרימפּ-פאַבריק
נעהמט אָן אַרבײט אויף לוין
צו זעהר ביליגע פּרײזען 1392
א. שלענדער אַלעקסאַנדראָווסקאַ 38

וויכטיג פאַר הערען!
צום נאָהענטען יום-טוב עמפּפעהלט **הערען-היטע**
אין גרויסען אויסוואַהל צו פאַבריקס-פּרײזען
B. Leslau, Nowomiejska 3
(WSCHODNIA 13) w podwórzu, sklep 10.
פאַר 2.50 זל. פאַסאָניר איך אום און איבעראַרבײט געניצטע היטען אויף גענצל. נײ. ערשטקלאַסיגע אַרבײט. פאַר פּראָווינצער און פאַזנער רעזוענדע ספּעצ. הורט-פּרײזען. 1390

אכטונג, ציטונגס-פערשפּרײטער!
הײנט, מאָנטאָג, פּינקטליך 6 אַ זײגער אין אָוונט קומט פאָר אַנ'אויסעראָרדענטליכע
אַלגעמײנע פערזאַמלונג
מיט אַ זעהר וויכטיגען טאָג-אָרדנונג.
חברים ערשײנט אַלע ווי אײנער, ווײל עס האַנדעלט זיך וועגען אײער בעדראָהטער עקזיסטענץ.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

טיף געריהרט פון דער פּלוצלינגער ידיעה בעווײנען מיר, צוזאַמען מיט דער טרויערנדער פאַמיליע, דעם טויט פון מײן אונפערגעסליכען פרײנד
נ"ע **מאיר ווײנבערג** ז"ל
וועלכער איז געשטאָרבען פּריהצײטיג אין קראָקאָ.
זאָל איהם די ערד גרינג זײן!
מרדכי טאַגעליכט און פרוי.

ס'ווערען זאָפאָרט געזוכט סטאַרשע
פאַנגעם
און פאָרדערונגען צו דאַמען-היטען פּעטריקאָווער 14 בײ שפּירא.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהײטען און אַקושעריע
זיך איבערגעצויגען אויף זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעמשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער הײם פון 6-8 אָוו.

מוטערס!
פערלאַנגט אין די אַפּטײקען און סקלאַד-אַפּטײקען דעם היגיענישען פּודער פאַר קינדער
„Puder Dzidzi"
7571 (מיט'ן העהנדעל)
וועלכער דערהאַלט דעם קינד'ס קערפּער אין געזונדהײט און רײנקײט.
אַ שאַכטעל 60 גראָשען.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.
פּרײזען ביליג! בעהאַנדלונג אויך אויף אָבצאָהלען

נײע **האַנט-זאַק-מאַשינען**
בעקומט מען בײ מיר גרײט, ווי אויך ווערען אָנגענומען פערשידענע רעפּאַראַטורען אין אַפּאַראַטען. 273
ב. פוקס, וואַכאַדניאַ 26, וו 14

לעמשניצע פון דאָקטורים-ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-רענטגענישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַכאָווסקי	נאָז. האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 7½-6½
ד"ר רושאַנער	הויט- און געשלעכטס-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאָלדשטײן-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהײטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהײטען	2-12
ד"ר ראָזענצווײג	אינערע-קראַנקהײטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהײטען	2-1.7 4-3
ד"ר ווײנבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-5½ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7-3
נ. ראָזען	צאָהן-אַרצט	2-9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלײכטונגען, קוואַרצען, מאַסאַזשען, א. אז. וו. בײ דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרען
די נײעסטע אינהאַלאַטאָריום
הײלונג פון הויט-קראַנקהײטען פון קאָפּ (קאַרטשאַק) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוואַכלינגע.
אָנמעלדונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטינע) פון 4—5 נאָכמ.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חיזוס אין ד"ר שוואַם.

— ד"ר —
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— — ספּעציאַליסט פאַר — —
קינדער-קראַנקהײטען.
נעמט אָן אינדערהײם פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעמשניצע „פּאָמאָץ".

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66.
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהײטען פון: שטשענקעס, גומען, דושאַנאַלגעס, צאָהן-פּיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. Z.
Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהײטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעמשניצע זגיערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהײטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהײטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
שפּרעכשטונדען פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med.
Braun
פּאָלודניאָוואַ 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און װענערישע קראַנקהײטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

גענעראַל-פערטרעטער פאַר לאָדז: 1384
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

לעמשניצע פון דאָקטורים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראַנקהײטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט- און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײסטיגע קר.	5—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהײטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

סאָלוקס-טעראַפּיע, שפּריצונגען, הײס-שטראַהלען א. ז. וו. פּאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אַקוי-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך פּאָרלאַנג — הײלמיטלען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמע און בלוט. 2130
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
בײ דער לעמשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ רענטגענישער קאַבינעט
עס געפינען זיך:

ד"ר זילבערשטײן	צאָהן-אַרצט	10 2 נ.מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציין, קראָנען, מאָסטען א. ז. וו.
די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

אַבאָנעמענטס-פּרײז:
אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טײערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײטאָג און בײנאַכט.

אַנאָנסען-פּרײז:
פאַר אַ מילימעטער-שורה.
פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פרײטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרײטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרײטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טײערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טײערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman